

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV**

Evidenčné číslo: 105002/B/2016/36069194040223748

**MEDZINÁRODNÝ CESTOVNÝ RUCH
TALIANSKA**

Bakalárska práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

MEDZINÁRODNÝ CESTOVNÝ RUCH
TALIANSKA

Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy

Študijný odbor: Medzinárodné ekonomické vzťahy

Školiace pracovisko: Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie

Vedúci bakalárskej práce: Ing. Jana Drutarovská, PhD

Bratislava, 2016

Adam Jankola

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že bakalársku prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:_____

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Ďakujem mojej školiteľke Ing. Janke Drutarovskej, PhD za veľmi ochotný prístup, cenné rady a pripomienky pri písaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

JANKOLA, Adam: Cestovný ruch Talianska. [Bakalárska práca] – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie. – Vedúci práce: Ing. Jana Drutarovská, PhD. – Bratislava: FMV EU, 2015, 48 strán.

Hlavným cieľom práce je analyzovať Taliansko ako jedného z lídrov na trhu cestovného ruchu v Európe a ako jednu z popredných krajín cestovného ruchu vo svete. Práca sa zaoberá predovšetkým vyzdvihnutím najatraktívnejších miest a aspektmi, ktoré ročne prilákajú milióny turistov do Talianska. Práca je rozdelená do troch kapitol. Obsahuje 5 tabuliek a 1 graf.

V prvej kapitole sa zaoberáme problematikou cestovného ruchu ako celku. Pojmy a črty charakteristické nielen pre Taliansko a základným pojmom cestovného ruchu. Taktiež prvá kapitola je venovaná postaveniu Talianska vo svetových rebríčkoch. Ďalšia časť je venovaná charakteristike cestovného ruchu Talianska. V tejto časti sa venujeme nielen návštevníkom Talianska ale aj samotným občanom Talianska. Opisujeme základné faktory, ktoré ovplyvňujú cestovný ruch v danej oblasti.

Záverečná kapitola sa zaoberá samotnými aspektmi cestovného ruchu a konkrétnymi oblasťami, v ktorých má cestový ruch má významný vplyv na život v daných oblastiach.

Kľúčové slová:

Cestovný ruch, kongresový a stimulačný cestovný ruch, rezident, výletník, turista, dovolenár, turistika, ekonomické prostredie, legislatívne prostredie, sociálne prostredie, technologické prostredie.

ABSTRACT

JANKOLA, Adam: Tourism in Italy. [Bachelor thesis] – University of Economics in Bratislava. Faculty of International Relations. Department of International Economic Relations and Economic Diplomacy. – Consultant: Ing. Jana Drutarovská, PhD. – Bratislava: FMV EU, 2015, 48 strán.

The main objective of this work is to analyze Italy as one of the leaders in the tourism in Europe, and as one of the leading tourist destination in the world. This bachelor's thesis is primarily concerned with highlighting the most attractive places and aspects which annually attract millions of tourists to Italy. The work is divided into three chapters. It contains 5 tables and 1 graph.

The first chapter deals with the issue of tourism as a whole. Concepts and features characteristic not only for Italy and basic concepts of tourism. Also, the first chapter is devoted to the position of Italy in the world rankings. The next part is devoted to the characteristics of tourism in Italy. In this section, we are research not only visitors but also Italian citizens. We describe the primary factors that affect tourism in the area.

The final chapter deals with themselves aspects of tourism and specific areas in which the tourism sector has a significant impact on life in the areas concerned.

Key words:

Tourism, congress and incentive tourism, resident, sightseer, tourist, vacationers tourism, economic environment, legal environment, social environment, technical and technological environment.

Obsah

Zoznam použitých tabuliek a grafov.....	8
Ciele a metodika práce	11
ÚVOD.....	9
1 CESTOVNÝ RUCH.....	12
1.1 Tvorba produktu cestovného ruchu.....	12
1.2 Druhy cestovného ruchu	13
1.3 Vymedzenie pojmov v cestovnom ruchu.....	14
1.4 Cestovný ruch ako systém.....	15
1.5 Aktuálny stav cestovného ruchu vo svete	16
2. ASPEKTY CESTOVNÉHO RUCHU V TALIANSKU	23
2.1 Charakteristika návštevnosti v Taliansku	23
2.2 Charakteristika prírodných podmienok v Taliansku.....	25
2.3 Charakteristika regiónu cestovného ruchu v Taliansku	26
3. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO CESTOVNÉHO RUCHU V TALIANSKU	33
3.1 SWOT analýza Talianska.....	40
3.1.1 Ekonomické prostredie Talianska.....	33
3.1.2 Legislatívne prostredie	34
3.1.3 Sociálne prostredie	38
3.1.4 Technologické prostredie	39
3.1.5 Silné stránky Talianska	40
3.1.6 Slabé stránky Talianska.....	41
Záver	43
Zoznam použitej literatúry	45

ZOZNAM POUŽITÝCH TABULIEK A GRAFOV

TABULKY

Tabuľka 1: Najnavštevovanejšie svetové destinácie v závislosti na celkových tržbách v oblasti cestovného ruchu za rok 2013.....	16
Tabuľka 2: Štatistika príchodu turistov do Talianskej republiky 2011-2013.....	22
Tabuľka 3: Databáza ľudí, ktorí tvoria cestovný ruch v Taliansku.....	23
Tabuľka 4: Najnavštevovanejšie krajiny v letnom období v EÚ	32
Tabuľka 5: Množstvo návštevníkov v letnom období podľa národnosti.....	34

GRAFY

Graf 1: Čiastkový a celkový prínos pre globálnu ekonomiku cestovného ruchu v biliónoch amerických dolárov v období 2006-2014.....	13
---	----

ÚVOD

Počiatkom druhej polovice minulého storočia začína dochádzať k výraznejšiemu rozvoju kultúrneho, spoločenského ale aj ekonomického úkazu zvaného cestovný ruch. Dôvodom rozvoja bola aj zvyšujúca sa životná úroveň obyvateľov vyspelých krajín, mohutný rozvoj dopravy a stabilizácia štátov od konca druhej svetovej vojny. Taktiež politická stabilizácia štátov, ale aj modernizácia spoločnosti, ktorá mala zmeniť spotrebiteľské správanie ľudí, a tým ovplyvniť a pretvoriť štruktúru svetového hospodárstva. V globálnom meradle dochádza k nerovnomernému rozvoju odvetví cestovného ruchu, ktorý je zapríčinený rôznym politickým a ekonomickým rozvojom jednotlivých štátov, kombináciou kultúrno-historického potenciálu, ale aj samotným spôsobom života obyvateľstva krajín. Prvotné ciele, ako súčasťou ekonomického odvetvia cestovného ruchu boli rekreácia a poznávanie. Zo začiatku cestovný ruch bol významnou súčasťou národných ekonomík sveta. Cestovný ruch si tak postupne vybudoval stále miesto medzi ostatnými hospodárskymi odvetviami a zaradil sa medzi najlepších zamestnávateľov a najvýnosnejšie odvetvie ekonomiky.

Aktuálnosť problematiky ekonomického významu cestovného ruchu, jeho význam v Taliansku a predovšetkým náš osobný záujem o túto problematiku nás viedli k výberu témy na bakalársku prácu. Cestovný ruch sa stal objektom skúmania mnohých autorov a vedných disciplín. Zároveň cestovný ruch sa v súčasnosti stal najväčším tvorcom svetového národného produktu.¹ Samotný cestovný ruch je označovaný predovšetkým v ekonomických publikáciách ako fenomén. Za posledných 40 rokov sa stal významnou aktivitou našej spoločnosti a zároveň najvýznamnejším odvetvím z hľadiska ekonomického rozvoja krajiny. Produkuje najväčšie zisky spomedzi všetkých služieb rôznych hospodárstiev v krajine.

Cieľom tejto práce je poskytnúť obraz o cestovnom ruchu v Taliansku, ako krajine, ktorá sa nachádza na popredných priečkach vo svetových rebríčkoch. Charakteristika economickej situácie a taktiež Talianskej republiky z prírodného hľadiska - bol jeden z cieľov ako najlepšie charakterizovať Taliansko. Táto práca je rozdelená do troch kapitol.

V prvej kapitole bakalárskej práce charakterizujeme cestovný ruch a samotnú politiku cestovného ruchu. V tejto kapitole venujeme veľkú pozornosť charakteristike základných pojmov cestovného ruchu, ktoré cestovný ruch tvoria a charakteristike

¹ SVETOVÝ TRH CESTOVNÉHO RUCHU, [online]. [Citované 21.10.2015]. Dostupné na internete: <<http://wol.jw.org/en/wol/d/r38/lp-v/102002084>>

objektov, ktoré sú taktiež tvorcami cestovného ruchu. Informácie a poznatky čerpáme predovšetkým z poznatkov Mariána Gučíka, ktorý sa venoval cestovnému ruchu vo svojej knihe: „Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu“. Taktiež určité aspekty cestovného ruchu skúmala Eliášová vo svojej knihe „Tvorba regionálneho cestovného ruchu“. Zároveň v prvej kapitole sa venujeme charakteristike a opisu krajín, ktoré sú na vyšších priečkach v rebríčku a zaoberali sme sa dôvodom týchto umiestnení.

V druhej kapitole sa venujeme Taliansku z prírodného hľadiska a z hľadiska obyvateľov. Zadefinujeme si 4 obdobia v rámci celého roku a charakterizujeme obyvateľov Talianska v 3 skupinách: obyvatelia Talianska, ktorí na dovolenku vycestujú v rámci Talianska, obyvatelia Talianska, ktorí vycestujú na dovolenku mimo územia Talianska a obyvatelia Talianska, ktorí vycestujú na dovolenku, pričom určitý čas strávený na dovolenke sa nachádzajú na území Talianska a potom vycestujú mimo územia Talianska. Taktiež sa v tejto kapitole venujeme prírodným podmienkam, ktoré sú veľkým lákadlom pre turistov, dovolenkárov či pre iné typy návštevníkov. Táto kapitola rozdeľuje cestovný ruch Talianska podľa dvoch ročných období na zimné obdobie a letné obdobie. Tieto obdobia sme zadefinovali na základe návštevnosti v dané obdobie najväčším množstvom návštevníkov. Kapitola poskytuje aj opisy jednotlivých častí Talianska, ktoré sú predurčené poskytovať len jeden druh turistickej alebo lyžiarskej sezóny v čase letného alebo zimného obdobia.

Tretia kapitola je zameraná na objasnenie základných aspektov cestovného ruchu, opísaných v prvej kapitole. Veľkú pozornosť venujeme prostrediam v Taliansku, ako sú ekonomické, legislatívne, sociálne a technologické prostredie. V každom jednom z týchto prostredí je charakterizované, čo predstavuje jednotlivé prostredia a čo podmieňuje ľudí k tomu, aby vycestovali z miesta bývania. Taktiež cieľom tretej kapitoly je SWOT analýza, ktorá nám priblíži, prečo sa Taliansko nachádza na takej priečke v oblasti svetového cestovného ruchu.

CIELE A METODIKA PRÁCE

V bakalárskej práci sme použili mnoho metód a postupov na dosiahnutie stanovených cieľov.

Hlavným cieľom bakalárskej práce bola charakteristika a analýza cestovného ruchu Talianska ako jednej z popredných krajín v Európe a na svete v tejto oblasti. Druhotný cieľ bol charakterizovať Taliansko ako krajinu, ktorá sa nachádza na popredných priečkach v oblasti cestovného ruchu vo svete. Parciálne ciele našej práce sa zamerali na charakteristiku Talianska v jednotlivých oblastiach. Vo veľkej miere ovplyvňujú rozhodovanie subjektu cestovného ruchu pre výber Talianska, ako destinácie, v ktorej bude tráviť čas. Taktiež ciele boli zamerané na miesta cestovného ruchu, ktoré nie sú známe medzi návštevníkmi Talianska. Rozdelili sme si Taliansky cestovný ruch na dve obdobia: na zimné obdobie a letné obdobie. Každé obdobie sme charakterizovali a priviedli sme príklad.

V prvej fáze sme použili zdroje z odborných literatúr, taktiež zo štatistických úradov a svetovej banky. Túto časť sme dopĺňali o informácie dostupné na internete. Prvá fáza je tiež venovaná porovnaniu Talianska s inými krajinami a charakteristikou týchto krajín. Zadefinovali sme si ich postavenie vo svetovom rebríčku najnavštevovanejších štátov.

Informácie jednotlivých rokov, sme získali z webových stránok, zanalyzovali a následne sme ich vyhodnotili. Konkrétne grafické zobrazenia v podobe tabuliek a grafov sme vypracovali prostredníctvom programu MS Office 2010.

Počas celého písania bakalárskej práce sme pozorovali vplyv jednotlivých oblastí Talianska na prínos cestovného ruchu. Tieto informácie sme získali na základe údajov návštevnosti, voľne dostupných na webových stránkach najnavštevovanejších miestach Talianska.

V druhej časti sme sa venovali analýze jednotlivých častí Talianska. Zaoberali sa štruktúrou jednotlivých oblastí a priviedli príklad.

Tretia časť využíva formu SWOT analýzy a taktiež charakteristiky jednotlivých pojmov z prvej kapitoly. Informácie sme čerpali z webových knižných zdrojov a webových článkov. Neskôr nám informácie pomohli k objasneniu silných a slabých stránok Talianska.

1 CESTOVNÝ RUCH

„Cestovný ruch je súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t.j. získanie komplexného zážitku“²

Svetovo uznávaná World Trade Organization (ďalej len WTO) charakterizovala vo svojej správe medzinárodný cestovný ruch ako jeden z najväčších zdrojov príjmov na svete a dôležitým faktorom platobnej bilancie mnohých krajín. Zároveň opisuje cestovný ruch ako najrýchlejšie rastúce obchodné odvetvie na svete a predstavuje až 10 percent svetového hrubého domáceho produktu. Preto väčšina krajín sa aktívne zapája do svetového cestovného ruchu alebo sa aktívne snaží do neho zapojiť.³

1.1 Tvorba produktu cestovného ruchu

„Cestovateľ vidí to, čo vidí. Turista vidí to, čo vidieť chce!“ (Gilbert Keith Chesterton)

Jeden zo základných marketingových nástrojov v kombinácii s cenou distribúcie a distribúciou samotnou, ktorú vytvára marketingový mix je cestovný ruch spoločností zameraných na predaj produktu z oblasti cestovného ruchu, ktorých činnosť je zameraná na poskytovanie iných služieb. Je dôležité poznamenať, že región cestovného ruchu nie je región v zmysle administratívno–správneho hľadiska členenia štátu. Región cestovného ruchu definujeme ako časť územia, ktorá sa vyznačuje špecifickými črtami a možnosťami ich využitia. Každý región územného celku predstavuje súbor relatívne prirodzených prírodných podmienok, najmä pokiaľ ide o obdobie počas sezóny kedy v danom regióne špecifické vlastnosti prilákajú najviac ľudí.⁴

Produkt cestovného ruchu je všetko, čo ponúka trh cestovného ruchu, ktorý má za úlohu uspokojiť potreby návštevníkov a vytvoriť im požadujúci súbor poznatkov a zážitkov. Je to súbor služieb, ktoré cestovný ruch produkuje a ponúka cieľové miesto (tzv. primárna ponuka) a podniky, spoločnosti, inštitúcie cestovného ruchu (sekundárna ponuka). Z pohľadu zákazníka tu vidíme balík služieb, pre ktorý je charakteristická

² GÚČÍK, M.: Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu, 2011, s. 1.

³ SVETOVÝ TRH CESTOVNÉHO RUCHU, [online]. [Citované 21.10.2015]. Dostupné na internete: < <http://wol.jw.org/en/wol/d/r38/lp-v/102002084>>

⁴ NÁRODNÁ OSVETA, ELIÁŠOVÁ, D.: Tvorba regionálneho cestovného ruchu, 2007, s. 7.

podmienenosť, jedinečnosť a komplementarita. Zákazník si balík služieb skladá sám, kombináciou rôznych služieb, prevažne s ohľadom na nemateriálny charakter na základe jeho preferencií, odporúčaní, alebo doterajších skúseností. Riziko pri produkte cestovného ruchu spočíva v nemožnosti vyskúšať vybraný balík, ktorý si spotrebiteľ vopred zvolil.⁵

1.2 Druhy cestovného ruchu

„Moderný človek sa zaujíma o veci, pamätihodnosti, zvyky a kultúry odlišné od jeho vlastných práve preto, že sú iné. Postupne sa objavila nová hodnota: hodnota prežitku zvláštností a novostí, ktoré sú cenené kvôli im samotným.“ (Erik Cohen)

Medzi základné druhy cestovného ruchu patrí rekreačný, športový, dobrodružný, kultúrny, kúpeľno-zdravotný a obchodný cestovný ruch. Taktiež medzi základné delenia patrí kongresový a stimulačný cestovný ruch.⁶ Kongresový a stimulačný typ cestovného ruchu sú dva najčastejšie vyskytujúce sa formy cestovného ruchu. Odlišnosť obchodného cestovného ruchu spočíva v celoročnom využívaní daného druhu nezávisle od sezóny resp. ročného obdobia.

Kongresový cestovný ruch je jeden z foriem obchodného cestovného ruchu, ktorý sa spája s pobytom na mieste kongresu a zameriava sa na výmenu vedeckých a odborných poznatkov a skúseností. Takéto podujatia môžu byť národné, medzinárodné, alebo nadnárodné. Medzinárodné kongresy sa organizujú za účasti zástupcov z členských krajín, najmenej troch krajín, resp. národov. Organizátorom je vždy jedna krajina, ktorá kongres zvoláva a pozýva hostí do svojej krajiny, alebo krajiny, v ktorej bude kongres prebiehať. Na realizácii podujatí kongresového cestovného ruchu sa obyčajne podieľa profesionálny organizátor, ako aj poskytovatelia služieb. Kongresový cestovný ruch z ekonomického a dlhodobého hľadiska predstavuje najvýnosnejšiu formu cestovného ruchu, ktorá nielen prináša zisk pre podnikateľské jednotky, ale taktiež napomáha rozvoju cestovnému ruchu v danom regióne.

Stimulačný (incentívny) cestovný ruch je forma obchodného cestovného ruchu, keď zamestnanci, ohodnotení najlepšie, ktorí sa zároveň výrazne pričínili o obchodný úspech spoločnosti, sú pozvaní motivovať zamestnancov ostatných pobočiek resp. zamestnancov iných spoločností. Táto forma cestovného ruchu vznikla v 70 rokoch minulého storočia

⁵ GÚČÍK, M.: Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu, 2011, s. 2.

⁶ MUSÁKOVÁ, M.: Netradičné formy cestovného ruchu – možnosti a dopady v slovenských regiónoch, [online].[Citované 25.10.2015]. Dostupné na internete: < <http://www.novaera.sk/clanok/418/netradicne-formy-cestovneho-ruchu-moznosti-a-dopady-v-slovenskych-regionoch/>>

v období hospodárskej krízy, kedy bol najväčší záujem o odborníkov, ktorí by vedeli pomôcť spoločnosti zbaviť sa problémov, charakteristických pre danú hospodársku krízu.⁷

1.3 Vymedzenie pojmov v cestovnom ruchu

„Keďže ľudia nemôžu nepretržite pracovať, potrebujú odpočinok, ale odpočinok nie je konečný cieľ.“ (Aristoteles)

Návštevník – je ekonomický subjekt cestovného ruchu, ktorý prejavuje dopyt po produkte cestovného ruchu. Je to osoba, ktorá uspokojuje svoje potreby v priebehu cestovania, alebo počas krátkodobého, alebo dlhodobého pobytu mimo domova, spojená so spotrebou statkov cestového ruchu.⁸

Svetová organizácia pre turizmus v roku 1991 charakterizovala návštevníka ako subjekt zahrňovaný do štatistiky cestovného ruchu, t.j. osobu, ktorá cestuje prechodný čas do iného miesta ako je jeho obvyklé miesto pobytu, pričom primárnym účelom jeho cesty je iný cieľ ako vykonávanie zárobkovej činnosti v návštevníckom mieste.⁹

Rezident – je stály obyvateľ štátu, ktorého pobyt na danom mieste presahuje obdobie dlhšie ako rok a zároveň využíva všetky ekonomické statky daného regiónu. Zároveň svoje pôsobenie využíva aj na svoju zárobkovú činnosť, z ktorej plyní dôchodok.¹⁰

Výletník – je podľa medzinárodného cestovného ruchu charakterizovaný ako návštevník, ktorý cestuje do iného miesta alebo krajiny. Dĺžka jeho pobytu mimo domova je kratšia ako 24 hodín bez toho, aby prenocoval v návštevníckej krajine, a jeho účel cesty je iný ako vykonávanie podnikateľskej činnosti.

Turista – je návštevník krajiny, v ktorej sa rozhodne prenocovať minimálne jednu noc. World tourism organization charakterizuje turistu ako rezidenta v cestovnom ruchu danej krajiny, ktorého pobyt bude minimálne jedno prenocovanie, ale jeho pobyt neprevýši viac ako jeden rok.

⁷ GÚČÍK, M.: Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu, 2011, s. 2,3.

⁸ GÚČÍK, M.: Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu, 2011, s. 5

⁹ WORLD TOURISM ORGANIZATION: Understanding Tourism: Basic Glossary, [online]. [Citované 25.10.2015]. Dostupné na internete: < <http://media.unwto.org/en/content/understanding-tourism-basic-glossary> >

¹⁰ PALATKOVÁ, M.: Jak získat více příjmu z cestovního ruchu, 2006, s. 10

Dovolenkár – je rezident cestovného ruchu, ktorého prvoradým účelom je uspokojiť svoje primárne ciele, akými sú napríklad: oddych, zábava, poznávanie, rozptýlenie, zdravie, kultúrne a športové vyžitie.

Turistika – je forma cestovného ruchu viac zameraná na športový výkon, resp. športovú aktivitu, ktorá je považovaná za jednu z najaktívnejších foriem aktívneho odpočinku. Na vykonávanie pohybových aktivít človek vynakladá fyzickú námahu.¹¹

1.4 Cestovný ruch ako systém

„Kedysi mal človek len telo a dušu. Dnes potrebuje ešte aj pas, v opačnom prípade s ním nebudú zaobchádzať ako s človekom“ (Stefan Zweig)

Subjekt cestovného ruchu je fyzická, alebo právnická osoba, ktorá vystupuje ako nositeľ dopytu po cestovnom ruchu ako jeho spotrebiteľ a zároveň aj účastník v cestovnom ruchu. Objekt cestovného ruchu reprezentuje ponukovú stranu na trhu cestovného ruchu tým, že tvorí ponuku voľných statkov, ktoré sú prospešné pre cestovný ruch v danom regióne.

„Cenovo prístupný turizmus slúžil ako ideologický nástroj legitimizácie nedemokratického politického režimu vyznačujúceho sa potláčaním ľudských práv vrátane práva slobodne cestovať“ (Vladimír Baláž)

Ponuka a dopyt po cestovnom ruchu sú ovplyvnené vonkajším prostredím na trhu viacerými externými položkami:

Ekonomické prostredie – podstatne ovplyvňuje najmä konanie v krajine, kde sa daný subjekt nachádza. O veľkosti cestovného ruchu rozhodujú faktory ako je úroveň reálnych príjmov, výška HDP a jeho rozdeľovanie, miera inflácie, miera nezamestnanosti, daňový systém atď. Tieto ekonomické ukazovatele môžu mať vplyv na cestovný ruch pozitívny, aj negatívny. K pozitívnym faktorom radíme rast HDP, pomocou ktorého rastie aj spotreba cestovného ruchu. Negatívny faktor predstavuje vysoká inflácia, stagnácia HDP, rast nezamestnanosti.

Legislatívne prostredie – sú to prevažne právne normy, ktoré ovplyvňujú stranu dopytu a ponuky subjektu cestovného ruchu. Môžu pôsobiť pozitívne alebo obmedzujúco. Sem patria najmä daňové obmedzenia, zákony upravujúce postavenie jedinca ako subjektu cestovného ruchu, či ako podnikateľa, alebo osoby turistu, dovolenkára. Nemenej

¹¹ GÚČÍK, M.: Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu, 2011, s. 5

dôležitým je postoj domácej krajiny ku krajine hostujúcej, respektíve, postavenie hostujúcej krajiny ku krajine domácej, odkiaľ subjekt cestovného ruchu pochádza.

Sociálne prostredie – je spravodlivé rozdeľovanie HDP medzi obyvateľov danej krajiny. Má vplyv na spotrebu služieb a hmotnú spotrebu obyvateľstva a taktiež má vplyv na úroveň obživy, odevu, vybavenia domácností predmetmi dlhodobej spotreby, ako aj úroveň verejnej spotreby. Sociálne prostredie hostujúcej krajiny má veľký vplyv na reprezentáciu krajiny a tým aj schopnosť prilákať nové subjekty cestovného ruchu.

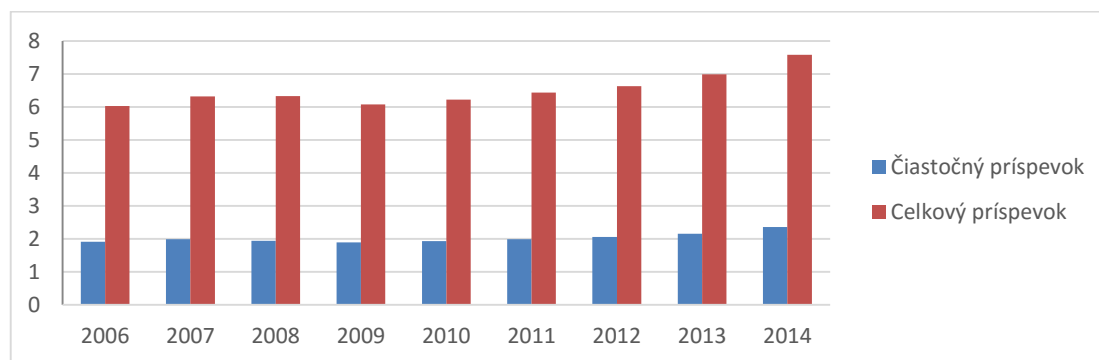
Technologické prostredie – predstavuje rozvinutosť krajiny v prostredí, kde na obidve zložky cestovného ruchu pôsobia: dopravný systém, telekomunikácie, telekomunikačné siete a rezervačné systémy. Dostupnosť do miesta určenia taktiež vplýva na pozitíva a negatíva cestovného ruchu v danej krajine.

1.5 Aktuálny stav cestovného ruchu vo svete

"Cestovaním zistíte, ako sa každý mylí v názore na iné krajiny", Aldous Huxley

Štatistický odhad dopadu cestovného ruchu na ekonomiku v období 2006 - 2014 nám hovorí o každoročnom narastajúcom trende. Pre rok 2013¹² tento odhad predstavoval 2.16 mld. USD a pre rok 2014 bol odhad 2.36 mld. USD.

Graf 1: Čiastkový a celkový prínos pre globálnu ekonomiku cestovného ruchu v období 2006-2014 (miliardy USD)

Prameň: Direct and total contribution of travel and tourism to the global economy in trillion U.S. dollars from 2006 to 2014 [online]. [Citované 14.11.2015]. Dostupné na internete: < <http://www.statista.com/statistics/233223/travel-and-tourism--total-economic-contribution-worldwide/>>

¹² Danú problematiku budeme rozoberať iba pre rok 2013 pretože obdobie 2010 – 2015, ktoré skúma svetová banka, ako sledované rozhranie, na dnešný deň ešte nebolo vypočítané. Rok 2013 je najbližší rok pre ktoré všetky potrebné štatistiky sme mali vypočítané a dostupné.

Na základe informácií zo Svetovej banky vieme usúdiť, že na prvom mieste v rebríčku najčastejšie navštevovaných krajín sú Spojené štáty americké, Španielsko, Francúzsko, Čína, Macau a Taliansko. Na ďalších priečkach sa umiestnilo Thajsko, Nemecko, Veľká Británia a Hongkong.¹³

Tabuľka 1.: Najnavštevovanejšie svetové destinácie v závislosti na celkových tržbách v oblasti cestovného ruchu za rok 2013

2013	Štát	USD v miliardách
1.	Spojené štáty Americké	139,6
2.	Španielsko	60,7
3.	Francúzsko	56,1
4.	Čína	51,7
5.	Macau	51,6
6.	Taliansko	43,9
7.	Thajsko	42,1
8.	Nemecko	41,2
9.	Spojené kráľovstvo	40,6

Prameň: The world's top tourism destination in 2013 [online] [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.infoplease.com/world/travel/tourist-destinations.html>>

Spojené štáty americké (ďalej len USA) majú najväčší príjem z oblasti turizmu z obdobia rokov 2001 - 2015 v roku 2013. Tento neustále rastúci trend sa pravdepodobne odzrkadlí aj na ďalších obdobiach. USA je krajina bohatá na geografické a kultúrne krásy. K dispozícii je široká škála turistických atrakcií, ako napríklad historické budovy a pamiatky, múzeá, galérie, zábavné parky, festivaly. Turisti hľadajúci aktívny odpočinok tu nájdu kúpele, šport, reštaurácie, hazard, golfové ihriská a mnoho ďalších aktivít. USA má rozlohu viac ako 9,5 miliónov km², kde môžeme nájsť mnoho krásnych miest, ako napríklad New York, Washington, Chicago, Miami, Las Vegas, Los Angeles a mnoho

¹³ The world's top tourism destination in 2013 [online] [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.infoplease.com/world/travel/tourist-destinations.html>>

d'alších, ale aj mnoho prírodných rezervácii a parkov. Celosvetovo známym je Yellowstone park, ktorý sa preslávil svojou krásou, farebnými geotermálnymi prameňmi, pravidelne vytryskujúcimi gejzírmami a veľkou plochou lesov, v ktorých má každý turista možnosť vidieť voľne žijúce zvieratá. Tento park je známy aj vďaka rozprávke Medveď Yogi, ktorá vznikla na základe iniciatívy režiséra, ktorý v danom parku spozoroval voľne žijúceho medveďa grizly ako vykrádal piknikové košíky.¹⁴

Svetoznámy Grand Canyon sa rozkladá na juhozápade USA v štáte Arizona na celkovej ploche 4 933 km². Bol založený v roku 1919 pod záštitou medzinárodnej organizácie UNESCO. Zdvíhanie zemskej kôry, vyvolané vzájomným pohybom kontinentálnych dosiek spôsobujúce tvorbu pohorí, je striedané prirodzeným eróznym „obrusovaním“, vymývaním a odnosom. Každoročne Grand Canyon navštívi 5 miliónov návštevníkov.¹⁵

Cestovný ruch v **Španielsku** je významným ukazovateľom ekonomického života. V španielskej ekonomike tvorí cestovný ruch 5,7 % HDP.¹⁶ V rokoch 1960 a 1970, bola krajina populárnou destináciou pre letnú dovolenku, najmä turistov z Veľkej Británie, Nemecka, Francúzska, Írska, Škandinávie, Talianska a krajín Beneluxu. Španielsko si držalo silnú pozíciu v oblasti cestovného ruchu a naďalej obsadzuje poprednú priečku spomedzi najväčších poskytovateľov turistických atrakcií. Stále má jeden z najväčších trhov cestovného ruchu.

V roku 2007 sa Španielsko stalo druhou najnavštevovanejšou krajinou na svete po Francúzsku. Za rok 2007 prišlo takmer 60 miliónov zahraničných návštevníkov do Španielska, na základe údajov Svetovej organizácie cestovného ruchu, ktorá má svoje sídlo v Madride. Avšak, v roku 2010 Španielsko kleslo na štvrtú najnavštevovanejšiu krajinu na svete po Francúzsku, Spojených štátoch a Číne. Následne v rokoch 2011, 2012 a 2013 sa zase vrátilo na druhú priečku najnavštevovanejších krajín, kde sa drží dodnes.¹⁷

¹⁴ YELLOWSTONE NATIONAL PARK, [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <http://www.visitmt.com/yellowstone.html?&&gclid=Cj0KEQiAvuWyBRDO_Yzhpv_4nvEBEiQANBdXMknqD7Kis06Pc8seX5U6glSJI3F5gcLKY9Sq3LG9I8YaAvp08P8HAQ>

¹⁵ GRAND CANYON NATIONAL PARK TRIP PLANNING GUIDE [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <https://www.grandcanyon.org/plan-your-visit/grand-canyon-national-park-trip-planning-guide-0?gclid=CjwKEAiA1o-zBRDomsWasvKh4S8SJADSIZkqWBBkiCN-q60U0X7unqd59llxUwzOYOyX-2Dq6OwE-hoCYXfw_wcB>

¹⁶ COUNTRY RATINGS: Relative contribution, 2013, [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <http://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic%20impact%20research/country%20reports/spain2014.pdf>

¹⁷ INDEX RESULTS – THE TRAVEL AND TOURISM COMPETITIVENESS INDEX RANKING 2013 [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete:

Letné strediská a pláže v Španielsku boli ako prvé vybudované a dnes generujú najväčšie príjmy pre španielsku ekonomiku. Mierne podnebie v priebehu celého roka a rozsiahle piesočné pláže Stredozemného mora a Atlantického oceánu, ako aj na jeho dvoch súostroviach (na Baleárske ostrovy a Kanárske ostrovy) priťahujú turistov najmä zo severnej Európy, ako aj turistov z celej Európy už po celé desaťročia.¹⁸

Španielsko je križovatkou niekoľkých civilizácií. K návštevám ponúka a láka radom viacerých historických miest a obcí. Medzi hlavné destinácie patria dve najväčšie španielske mestá Madrid a Barcelona. Obidve ponúkajú bezkonkurenčný rad atrakcií a zaujímavostí. Majú veľký význam pre obchod, vzdelávanie, zábavu, médiá, módu, vedu šport a umenie.

Po celom Španielsku sa nachádza ešte trinásť ďalších miest, ktoré sú vyhlásené za svetové dedičstvo zo strany UNESCO.¹⁹

„Mám dve lásky: svoju krajinu a Paríž“ (Joséphine Baker)

Ako ďalšia v poradí najnavštevovanejšia krajina je **Francúzsko**. V roku 2013 Francúzsko navštívilo 84,7 milióna zahraničných turistov²⁰, čo urobilo z Francúzska najobľúbenejšiu turistickú destináciu na svete. Turizmus tvorí v krajine tretí najvyšší príjem a to 35,8 miliárd eur.²¹

Má 37 miest zapísaných v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a ponúka mnoho miest vysokého kultúrneho záujmu (Toulouse, Štrasburg, Bordeaux, Lyon, a ďalšie).

„Ak má človek to šťastie, že mohol žiť v mladosti v Paríži, potom nech odíde kamkoľvek, Paríž je až do konca života s ním, pretože Paríž je pohyblivý sviatok“ (Ernest Hemingway)

< <http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2013/index-results-the-travel-tourism-competitiveness-index-ranking-2013/> >

¹⁸ SPAIN AS AN INTERNATIONAL TOURIST DESTINATION [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://atlas.marcasrenombradas.com/analisis/spain-as-an-international-tourist-destination/?lang=en>>

¹⁹ CUIDADES PATRIMONIO DE LA HUMANIDAD [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ciudadespatrimonio.org/presentaciondelgrupo/index.php>>

²⁰ WORLD BANK: International tourism, number of arrivals [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.ARVL>>

²¹ FRANCE DIPLOMATIQUE: France, the world's leading tourist destination [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/economic-diplomacy-foreign-trade/facts-about-france/one-figure-one-fact/article/france-the-world-s-leading-tourist>>

Pláže, prímorské letoviská a lyžiarske strediská vo vidieckych oblastiach tiež pridávajú na atraktivnosti Francúzska. Malé a malebné francúzske dediny (ako Collonges-la-Rouge alebo Locronan) sú podporované prostredníctvom združenia Najkrajšie dediny Francúzska. Ďalej oblasť "Slávne záhrady" (angl. „Famous gardens“) je zoznam viac ako dvesto záhrad rozmiestnených po celom Francúzku. Táto oblasť je podporovaná francúzskym ministerstvom kultúry.

„Ak hovorím o meste, myslím tým Paríž, ak hovorím o štáte, mám na mysli Francúzsko, ak hovorím o krajine, myslím tým celý svet. Vždy som bol myšlienkovito pred svojimi súčasníkmi“ (Napoléon Bonaparte)

Paríž je hlavné mesto Francúzska a je tretie najnavštevovanejšie mesto na svete. Ukrýva jedny z najväčších a renomovaných múzeí sveta, vrátane Louvru, ktorý je najobdivovanejším múzeom umenia na svete. Významné múzeá sú aj Musée d'Orsay a múzeum Beaubourg. Dominantu mesta, Eifelovu vežu, neobíde žiaden návštevník. Nachádza sa tu aj v románoch ospievaný, príbehmi lásky opradený zámok vo Versailles, ktorý vznikol v čase vrcholu kráľovskej moci ako symbol absolutistickej monarchie.²²

Cestovný ruch v Číne sa veľmi rozšíril počas posledných niekoľkých desaťročí od začiatku reforiem a otvárania ekonomiky. Vznik novej bohatej strednej triedy a uvoľnenie obmedzenia pohybu zo strany čínskych úradov pokladajú obyvatelia Číny ako cestovný boom. Čína sa stala jedným zo svetovo najsledovanejších a najhorúcejších subjektov na turistických trhoch. Svet je na pokraji tohto čínskeho boomu v oblasti cestovného ruchu. Počet zámorských turistov bol v roku 2013 až viac ako 129 miliónov. Devízové príjmy Číny boli v roku 2013 na štvrtom mieste spomedzi všetkých krajín a dosahovali 51,664 miliónov USD.²³

Jeden zo základných ikonických symbolov Číny je Veľký čínsky múr. Vedie drsnou krajinou a strmými horami. Jeho steny tiahnu od západnej hranice Číny k východnému pobrežiu a meria približne 5000 km. Je to najdlhšia stena v Číne, postavená v štýle antickej obrannej architektúry. Veľký čínsky múr má čestné miesto medzi "siedmimi divmi sveta" a taktiež je na zozname svetového dedičstva UNESCO v Číne.

²² PARIS CITY PLAN GUIDE [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.telegraph.co.uk/travel/destination/france/paris/33355/Paris-city-break-guide.html> >

²³ CHINA INBOUND TOURISM [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.travelchinaguide.com/tourism/2013statistics/inbound.htm> >

Jedným z najväčších archeologických lákadiel pre návštevnosť Číny je Terakotová armáda. Je to hrobka prvého cisára, ktorá sa nachádza blízko západo-čínskeho mesta Xian. Patrí medzi mauzólea najväčšieho rozsahu zvláštnej konštrukcie a najbohatšieho obsahu na svete. Terakotová armáda si vyslúžila označenie ako „ôsmy div sveta“. Terakotová armáda bola objavená poľnohospodárom v roku 1974, ktorý si dal vykopať studňu. V hrobke Prvého cisára na mieste našli okolo 8000 hlinených vojakov, 600 koní a 125 vozov z dreva. Bojovníci boli vypracovaní do najmenších detailov. Vzhľadom k obrovskému historickému významu bola hrobka zaradená do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.²⁴

Miestom veľkej návštevnosti je „zakázané mesto“, kedysi prezývané "Palace City", kde mali obyčajní ľudia zakázaný vstup. Extravagantná demonštrácia starovekej čínskej architektúry, viac ako 8 000 izieb so zlatými strechami, sú elegantne zariadené a vymaľované v červenej a žltej farbe.²⁵ Celá táto architektúra ročne priláka 15 340 000 turistov a radí sa na prvé miesto návštevnosti spomedzi všetkých pamiatok na zemi z hľadiska návštevnosti.²⁶

Macao - osobitá administratívna oblasť Čínskej ľudovej republiky, autonómne územie na južnom pobreží Čínskej ľudovej republiky. Leží na západnej strane delty Perlovej rieky naprieč od Hongkongu, ktorý je 64 kilometrov východne. Centrum Macao, ako aj jeho okolie je veľmi rozmanité. Za rok 2014 mesto Macao prilákalo 31,5 milióna návštevníkov.²⁷ Toto mesto obohacuje turistov o cenné znalosti v oblasti histórie v mnohých známych múzeách ako napríklad Grand Prix Museum, Macao Wine Museum, alebo Museum of Macao. Centrum mesta je obohatené historickými budovami, kde turista má možnosť vidieť prelínanie historických častí s modernými časťami mesta Macao. Najznámejšie historické budovy sú napríklad Dom Pedro V Theatre, Holy house of Merca, alebo Portas do Cerco. Krásu daného mesta dopĺňajú parky a záhrady, o ktoré sa mesto príkladne stará. Obyvatelia a aj turisti nachádzajú v parkoch a záhradách pokoj a harmóniu. Mesto Macao, je v Číne jediné miesto kde je hazard legálny a milióny turistov sa každým

²⁴ Terakotová Armáda [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.terakotovaarmada.cz/terakotova-armada/>>

²⁵ CHINA HIGHLIGHTS: TOP 10 ATTRACTION IN CHINA [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.chinahighlights.com/travelguide/china-top-10-attractions.html>>

²⁶ OSEM NAJNAVŠTEVOVANEJŠÍCH PALÁCOV SVETA [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://cestovanie.pravda.sk/cestovny-ruch/clanok/352408-toto-je-8-najnavstevovanejsich-palacov-a-zamkov-sveta/>>

²⁷ SOUTH CHINA MORNING POST: MACAU [online]. [Citované 29.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.scmp.com/news/hong-kong/article/1688347/macau-tourist-arrivals-75pc-amid-fall-gambling-revenue>>

rokom hrnú na toto územie. Macao priznalo veľkosť príjmov za rok 2013 vo výške 45 miliárd USD, čo oproti roku 2012 predstavuje nárast takmer o 20%. Veľký rozmach mesta je zapríčinený najmä tým, že Macao je akási imitácia Las Vegas v Amerike. Toto územie je doslova závislé od hazardu.²⁸

²⁸ Hazardný priemysel: Las Vegas je voči Macau trpaslíkom [online]. [Citované 6.12.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.financnytrh.com/hazardny-priemysel-las-vegas-je-voci-macau-trpaslikom/zaujímavosti15599>>

2. ASPEKTY CESTOVNÉHO RUCHU V TALIANSKU

Taliansko patrí medzi najvýznamnejšie turistické letoviská celého sveta. Turistov láka nielen počasím, ktoré robí túto republiku tak výnimočnou, ale aj množstvom atrakcií, ktoré dávajú turistovi možnosť spoznať krajinu nielen cez leto, ale aj v iné ročné obdobia.

Taliansko je rozdelené na 20 regiónov, ktoré majú takmer vo všetkom svoje vlastné právomoci. Región je absolútne zodpovedný za vývoj cestovného ruchu. Talianska ústava sa o regióny zmieňuje len za účelom delegovania právomocí. Má bohatú a pestrú históriu. Bolo domovom mnohých európskych kultúr, ako sú napríklad Rimania, a neskôr bolo miestom vzniku umeleckého štýlu Renesancia, ktorý začal v Toskánsku, a rozšíril sa do celej Európy. Hlavné mesto Talianska - Rím, bol a ešte stále je centrom západnej civilizácie, a Vatikán, ktorý sa nachádza v Ríme, je centrom katolíckej cirkvi.

Cestovný ruch je jedným z najväčších prispievateľov do talianskej ekonomiky. Viac ako 40 miliónov turistov ročne prichádza do krajiny predovšetkým pre jeho umenie, kuchyňu, históriu, módu a kultúru. Krásne pobrežie a pláže, hory a nesmierne cenné antické pamiatky sú taktiež veľkým lákadlom pre dnešných turistov. K dispozícii je tu 24 národných parkov zapísaných do historického dedičstva UNESCO v Taliansku, čím sa Taliansko radí zároveň medzi krajiny s najväčším počtom parkov zapísaných v UNESCO. Rozmanitosť a krásu atrakcií cestovného ruchu tvoria nielen slnko, more a piesok, ale aj hory, kultúrne pamiatky, gastronómia či spev. Uvedené faktory dokumentujú i štatistické údaje o výkonoch ekonomického efektu cestovného ruchu v tejto krajine.²⁹

2.1 Charakteristika návštevnosti v Taliansku

Tabuľka 2.: Štatistika príchodu turistov do Talianskej republiky 2011 - 2013.

	2011	2012	2013
Taliansko	46 119 000	46 360 000	47 704 000

Prameň: THE WORLD BANK: International tourism, number of arrivals, [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: <
<http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.ARVL>>

²⁹ UNDERSTANDING ITALY: Profile of Italy, [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: <
<http://www.understandingitaly.com/profile.html> />

Taliansko ako krajina je zaujímavá nielen pre zahraničných turistov, ale aj pre domácich turistov, pre ktorých je Taliansko atraktívna krajina a chcú v nej stráviť dovolenku, služobnú cestu, alebo spoznávať krajinu cestovaním.

Tabuľka 3.: Databáza ľudí, ktorí tvoria cestovný ruch v Taliansku

Typ dát		Ľudia ako účastníci cestovného ruchu v tisícoch				
Rozdelenie turistického ruchu		Výlet (1-3 noci)	Výlet (4 - 6 nocí)	Dovolenka (7 a viac nocí)	Služobná cesta	Spolu
Časové rozpätie	Typ destinácie					
Q1-2014	Len Taliansko	2 590	1 585	3 890	655	4 325
	Len Zahraničie	256	916	1 083	141	1 182
	Taliansko a zahraničie	12	76	164	53	240
	Celkovo	2 858	2 577	5 137	850	5 747
Q2-2014	Len Taliansko	4 040	2 692	6 263	840	6 803
	Len Zahraničie	544	1 361	1 738	204	1 847
	Taliansko a zahraničie	27	151	290	59	406
	Celkovo	4 612	4 203	8 291	1 103	9 056
Q3-2014	Len Taliansko	4 069	12 007	14 284	608	14 443
	Len Zahraničie	529	3 579	3 587	293	3 676
	Taliansko a zahraničie	160	662	1 124	49	1 257
	Celkovo	4 758	16 248	18 995	950	19 376
Q4-2014	Len Taliansko	1 994	925	2 802	475	3 150
	Len Zahraničie	403	659	1 018	136	1 100
	Taliansko a zahraničie	22	25	80	45	156
	Celkovo	2 418	1 609	3 900	656	4 406

Prameň: ISTAT: People who made trips (quarterly data), [online] [Citované 2.1.2016].
Dostupné na internete: < <http://dati.istat.it/?lang=en> >

Cieľom tabuľky je kvantifikovať a analyzovať toky turistov s bydliskom v Taliansku, a to ako vo vnútri krajiny, tak v zahraničí, ako aj poskytnúť informácie o charakteristikách ciest. Referenčné obdobie, sú to všetky mesiace v roku rozdelené na kvartály. Turistické toky sú rozdeľované do ciest z osobných dôvodov a služobné cesty. Taktiež sa rozlišujú medzi: krátke výlety (1-3 prenocovaní) a dlhé výlety (4-6 prenocovaní). Na základe tabuľky vidíme atraktivnosť krátkych výletov počas celého roka až na obdobie tretieho kvartálu, ktorý prebieha počas letných mesiacov. V tomto kvartáli sú preferované výlety presahujúce aspoň 4 noci, respektíve dovolenky. Tento trend preferencie krátkeho výletu je určený najmä zákonom o prenášaní sviatkov v Taliansku.

Pokiaľ sviatok, resp. deň štátneho voľna pripadá na víkend, tak automaticky sa presúva na najbližší pracovný deň.³⁰

V období tretieho kvartálu je najpreferovanejšia voľba oddychu - dovolenka, ktorá presahuje časové rozmedzie 7 a viac nocí. Ide najmä o mesiace jún, júl a august. Tieto mesiace sú známe najmä najvyššími teplotami v roku na území Talianska. V jednotlivých historických autonómnych krajoch Talianska sú obchody ako aj firmy a reštaurácie zatvorené. Sú otvorené len niektoré obchody, ktoré ľudia nevyhnutne potrebujú. Príkladom takejto autonómnej republiky je napríklad Valle d'Aosta, kde väčšina obyvateľstva v mesiaci august odchádza na dovolenku mimo svojho domova. Avšak v zimných mesiacoch obyvatelia vynakladajú všetko svoje úsilie na to, aby poskytli turistom, ktorí si prišli oddýchnuť na hory, všetok komfort, ktorý táto autonómna republika ponúka.³¹

Kategória Taliansko a zahraničie, je opísaná v tabuľke s najnižšími absolútnymi hodnotami. Je to skupina ľudí, ktorá tvorí cestovný ruch v Taliansku a sú aj súčasťou medzinárodného cestovného ruchu. Na svojej ceste sa zastavia v nejakom meste a zotrvávajú určitý čas. Avšak podľa ISTAT ich nemožno radiť ani medzi ľudí tvoriacich domáci cestovný ruch, ani zahraničný cestovný ruch.³² Nárast tejto kategórie je v období najväčšieho cestovného ruchu, teda v treťom kvartáli, čiže v letných mesiacoch. Ľudia takto uvažujúci, chcú spoznať čo najviac už počas svojej cesty.

"Na svete má každý toľko, koľko si sám vezme." (GIOVANNI BOCCACCIO)

2.2 Charakteristika prírodných podmienok v Taliansku

Taliansko ako krajina, ktorá je z veľkej časti obklopená morom, má veľmi špecifické podnebie. Horúce a suché letá lákajú ľudí k moru, chladné zimy sú atraktívne najmä pre lyžiarov. Podnebie charakterizuje Taliansko ako štát nachádzajúci sa v stredomorskom podnebnom pásme. Zimy v Taliansku sú chladné, vlhké na severe a v hornatej oblasti. Studený vzduch zo severnej Európy prinesie občas aj na juh do Talianska sneh. Na väčšinách hôr v Alpách na severe Talianska, sa sneh objaví už začiatkom decembra a spôsobí prijateľné podmienky pre cestovný ruch v zimnom období. Na

³⁰ NATIONAL PUBLIC HOLIDAYS IN ITALY, [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://rome.angloinfo.com/information/moving/country-file/public-holidays/>>

³¹ Valle d'Aosta Region, Italy, , [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.italyworldclub.com/valledaosta/>>

³² ISTAT: People who made trips (quarterly data), [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://dati.istat.it/?lang=en>>

pobrežia Talianska vplýva vysoká teplota mora. Pokiaľ na severe krajiny môžeme pozorovať mínusovú teplotu, tak v centre, resp. na juhu Talianska v ten istý čas je teplota kladná, a na juhu v ten istý čas môže byť okolo 20 ° C. Aj toto špecifikum je veľkým lákadlom pre turistov v zime. V lete Taliansko poskytuje obyvateľom ako aj turistom letné horúce počasie s vysokými nočnými aj dennými teplotami, zvyčajne do 33 ° C. Búrky sú pomerne časté najmä v severných oblastiach. Mnohí ľudia pricestujú na územie Talianska kvôli horám, iní pricestujú do Talianska práve kvôli teplu, ktoré je celoročné na juhu Talianska v oblasti Sicílie, Malty alebo Kalábrie.³³

2.3 Charakteristika regiónu cestovného ruchu v Taliansku

2.3.1 Lyžiarske strediská

Taliansko ako hornatá krajina, kde 40% z celého územia tvoria hory, má výborné podmienky na rozvoj zimných športov a zimných centier. Nachádzajú sa tu najznámejšie lyžiarske strediská v Alpách, ale aj pohoriach Apenín, ktoré tvoria kosť celého polostrova. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je na severnej časti územia viac ako 90 dní. Na lyžovanie je vhodná aj členitosť terénu, pričom značnú časť pokrývajú lesy. Talianska republika vykonáva mnohé nevyhnutné zásahy pri úprave terénov, aby vytvorili vyhovujúce podmienky pre komfortný pobyt v lyžiarskych strediskách.³⁴

V súčasnosti sa na území Talianska nachádza 283 horských stredísk cestovného ruchu vrátane vybavenosti technickou infraštruktúrou pre zimný cestovný ruch:

- 74 lyžiarskych stredísk v oblasti Apenín
- 209 lyžiarskych stredísk v oblasti Álp (z toho 108 lyžiarskych stredísk v blízkosti Rakúska)

Tieto lyžiarske strediská sa nachádzajú od 573m.n.m do 3899m.n.m., čo poskytuje návštevníkovi krásny výhľad na krajinu. Celková dĺžka svahov v jednom lyžiarskom stredisku nepresahuje 400 km a celková dĺžka svahov v Taliansku je 6 077 km. Možnosť uplatnenia jedného lyžiarskeho skipasu na viacero vlekov poskytuje návštevníkom širokú škálu priestoru, ktorú môžu využiť a spoznať nové miesta. V Alpách je nejedna oblasť, kde sú spojené 4 mestá lyžiarskymi strediskami, čo dodáva atraktivnosti danej oblasti. Ide

³³UNDERSTANDING ITALY: The climate of Italy , [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.understandingitaly.com/profile-content/climate.html>>

³⁴ YOUNG SCIENTICS: Taliansko , [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.ys.sk/heslo/taliansko.php>>

napríklad o mestá Champoluc, Saint Jacques Rovinal, Tache a Staffal. Práve tieto mestá zažívajú v zimnom období najväčší nával návštevníkov.³⁵

"Je lepšie ľutovať, že sme niečo zažili, než ľutovať, že sme nezažili nič."
(GIOVANNI BOCCACCIO)

Taliansko sa umiestňuje na popredných priečkach Európy v počte lyžiarskych vlekov, v celkovom počte 1835, hneď po Francúzku, Rakúsku a Švajčiarsku.³⁶ Lyžiarske strediská sú navrhnuté tak, aby každý návštevník mal na svahu uspokojené všetky jeho očakávania a potreby. Taktiež rôznorodosť tratí a terénu uspokojí aj najnáročnejšieho návštevníka. V porovnaní so Slovenskom, sú služby na svahoch aj svahy samotné omnoho širšie, upravenejšie a je ich väčší počet.

Pri ekonomickom rozhodovaní návštevníka je taktiež ponúknuté viacero možností, kde sa ubytovať a kde si kúpiť skipas. Obyvatelia Talianska ponúkajú návštevníkovi možnosť ubytovať sa na private priamo u nich doma, alebo v hoteli. Zaznamenané boli len malé odlišnosti medzi hotelom, privátnym a domácim ubytovaním. Tieto rozdiely sa môžu považovať za výhody, ktoré ponúka daný rezort. Ceny jednotlivých ubytovaní sa odvíjajú od dostupnosti k ubytovaniu, dostupnosti k lyžiarskemu svahu a službami, ktoré ponúka dané ubytovanie.³⁷

Svahy sú taktiež rozčlenené na rôzne úrovne sklonu svahu. Pre začiatočníkov a rodiny s malými deťmi je ideálny svah v Passo Tonale. Táto obec leží v 1880 metrov nad morom (ďalej len m.n.m) , s lanovkami až do 3088 m.n.m. Je to jedna z mála talianskych lyžiarskych stredísk, ktoré môžu byť sprístupnené od konca októbra, do začiatku mája. Pre dlhú udržateľnosť snehu tu mnohé národné tímy pripravujú svojich reprezentantov. Označené trate sú predovšetkým vhodné pre začiatočníkov a mierne pokročilých. Passo Tonale je tiež spojená lanovkou na svahoch v Ponte di Legno, ktoré ponúkajú ďalšie pokročilé výzvy.

Ďalší typ svahu je náročnejší, keďže ide o lesný terén. Príkladom je lyžiarske stredisko blízko dediny Corvara. Dedina Corvara, spolu so susednou dedinou San Cassiano, ktorá je menšia a tichšia, sa nachádza na križovatke dvoch obrovských prilahlých lyžiarskych stredísk. Tunajší lyžiarsky areál Alta Badia poskytuje ľahký prístup

³⁵SKY RESORTS: Sky resorts, [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.skiresort.info/ski-resorts/europe/italy/>>

³⁶SKY RESORTS: Sky lifts, [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.skiresort.info/ski-resorts/europe/italy/sorted/number-lifts/>>

³⁷ Na základe poskytnutých ubytovacích možností v oblasti Álp sme porovnali jednotlivé kategórie ubytovania a ich vybavenosť službami, miesto kde sa ubytovací komplex nachádza a dostupnosť k lyžiarskemu svahu a predovšetkým dostupnosť k samotnému ubytovaniu.

k okruhu Sella Ronda, ktorý je známy svojimi dobre upravovanými červenými traťami. Červené trate sú pokladané za trate s väčšou náročnosťou na lyžovanie. Strmšie svahy a viacero prekážok, ale aj lyžovanie priamo cez les sú veľkým lákadlom pre návštevníkov práve takýchto oblastí. Sú tiež domovom pre niektoré úchvatné horské reštaurácie.

Posledný typ vysokohorskej trate s najväčšou náročnosťou sú čierne trate. Sú to prevažne skalnaté vrchy, údolia. Najznámejšie je lyžiarske stredisko Alagna, kde najvyššie časti sú na skalnatých vrcholoch. Toto stredisko je spojené so strediskom Champoluc. Alagna stredisko ponúka okolo 12 kilometrov zjazdoviek rôznej náročnosti, od začiatočníkov až po pokročilých lyžiarov. Na niektorých tratiach sa nachádzajú aj boardparky pre ľudí používajúcich snowboard, ale taktiež sú tieto trate sprístupnené aj pre lyžiarov.³⁸

Zákazníci ako aj používatelia a samotní pracovníci hodnotili na internete najlepšie lyžiarske strediská. Kritéria hodnotenia zahŕňali vzdialenosť ubytovania k svahu, blízkosť k nákupným centráam a dostupnosť k svahu. Okrem toho bol hodnotený samotný svah a to konkrétne upravenosť, pestrosť, množstvo ľudí na svahu a dĺžka svahu. Pod pojmom pestrosť svahu chápeme rôznorodosť trate, lesné cesty, diferenciácia terénu a náročnosť trate. Zároveň do hodnotenia sa zaraďujú aj prírodné podmienky. Jedna z najvýznamnejších je doba udržania snehu a dĺžka samotnej lyžiarskej sezóny v danom lyžiarskom stredisku.

Tretie v poradí najlepšie hodnotené používateľmi je lyžiarske stredisko Livigno. Vlnité vrchy, nedotknutá príroda, a toľko slnka, ako na žiadnom inom lyžiarskom stredisku. Livigno ponúka skvelé podmienky od konca novembra do začiatku mája: 115 km zjazdoviek na rôznych úrovniach od 1800 do 2900 metrov, s 12 čiernymi zjazdovkami, vrátane najznámejším svahom "Giorgio Rocca", 37 červených a 29 modrých tratí. V lyžiarskom stredisku sa nachádza množstvo moderných vlekov, ktoré sú k dispozícii, šesť „gondol“, 13 sedačkových lanoviek a 11 vlekov na oboch stranách hory.

Na hodinovej tonáži, 47 300 ľudí, neexistuje prakticky žiadna čakacia doba. Navyše, 110 snehových diel zaistí umelým zasnežovaním pokrytie na 80% zjazdoviek.³⁹

Druhá v poradí, najlepšie hodnotená lyžiarska zjazdovka sa nachádza v Dolomitoch.

³⁸ SKI and SNOWBOARD: Best Italian ski resorts, [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.telegraph.co.uk/travel/snowandski/italy/8853693/Best-Italian-ski-resorts.html> >

³⁹ Lyžiarske stredisko Livigno [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://sk.bergfex.com/livigno/> >

Lyžiarsky región Sesto Dolomity leží v Južnom Tirolsku. Oblasť je lokalizovaná v strede svetového kultúrneho dedičstva UNESCO v Dolomitoch. Lyžiarska oblasť v Alta Pusteria - Južné Tirolsko, láka návštevníkov s dokonale pripravenými zjazdovkami v celkovej dĺžke 93 km pre všetkých typov lyžiarov. Počas lyžiarskej sezóny Dolomity garantujú najlepšiu kvalitu snehu a nádherný výhľad na Taliansku krajinu.

Každých 30 minút rýchlik Ski Val Pusteria spája dve lyžiarske oblasti Sesto Dolomity a Plan de Corones, ktorý ponúka prístup k viac ako 200km zjazdovkám.⁴⁰

Ako najlepšie hodnotené lyžiarske stredisko je stredisko Kronplatz – Dolomiten.

14 miest v srdci Pustertal ponúka atraktívnu ponuku zimnej dovolenky. Sú to Bruneck-Percha, St. Vigil v Enneberg, Olang, St. Lorenzen, Kiens, Pfalzen, Rasen, Terenten, Antholzertal a Gsieser Tal, Welsberg, Taisten, Gais-Uttenheim a St. Martin v Thurne. Na území Kronplatz existuje pre každého niečo. Tiché miestečka pre tých, ktorí si chcú oddýchnuť, neobmedzené možnosti pre tých, ktorí hľadajú slobodu a chceli by na dovolenke aktívne spoločensky oddychovať. Svoje miesto si nájdu aj ľudia pôžitkári, hľadajúci wellness, teda športovci, ktorí hľadajú aktívnu dovolenku plnú akcie a športu.

Lyžiarska oblasť Kronplatz ponúka celkom viac ako 100 km stále vynikajúco udržiavaných zjazdových tratí. 31 moderných vlekov vedie z troch strán na široký, väčšinou bez stromov a mierne klesajúci vrchol tohto výhľadového vrchu. Vleky sú vďaka veľkému prepravnému výkonu viac ako 63 900 osôb za hodinu len málokedy vyťažené, preto lyžiar nie je nútený čakať v rade. Najmodernejšie kompaktné zasnežovacie a vysokovýkonné zjazdové zariadenia, garantujú spolu s množstvom pracovníkov optimálne pomery zjazdových tratí. Od zimy 2006/2007 prebehlo prepojenie na lyžiarsku oblasť Alta Badia a Sella Runda. Kronplatz ako lyžiarsky vrch v Južnom Tirolsku je pre zimných športovcov číslo 1.⁴¹

Severná časť Talianska je lepšie prispôsobená pre oddych počas zimných mesiacov. Množstvo lyžiarskych stredísk v Alpách, vysoká úroveň zákazníckeho servisu ako aj blízkosť k ostatným lyžiarskym strediskám len pridáva na atraktivnosti Talianska v zimných mesiacoch. Južná časť Talianska je zameraná skôr na letné obdobie. Upravené pláže, množstvo atrakcií pre turistov, dovolenkárov a aj návštevníkov. Široké spektrum turistických atrakcií, historických miest a množstvo zaujímavých miest, ktoré ponúka Taliansko v období letných mesiacov je veľkým lákadlom.

⁴⁰Lyžiarske stredisko Livigno [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://sk.bergfex.com/sextner-dolomiten-alta-pusteria/>>

⁴¹ Lyžiarske stredisko Livigno [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://sk.bergfex.com/kronplatz/>>

2.3.2 Pláže a pobrežné oblasti Talianska

Taliansko je obklopené Stredozemným morom a má dlhé a pestré pobrežia. More s názvom il Mediterraneo má rôzne názvy okolo pobrežia: na západ od Talianska ho prezývajú Mar Ligure, a na juh, ktorý je v blízkosti Tyrhénskeho mora sa volá Tirreno. Na juhu Talianska sa nachádza Iónske (Ionio) more a pozdĺž východného pobrežia - Jadranské more (Adriatico). Niektoré úseky sú chránené ako morské rezervácie, iné (najmä na juhu) boli zastavené obytnými domami a vilami.

Tradičné talianske dediny boli postavené v obranných miestach, často v kopcoch nad morom. A až do prvej polovice dvadsiateho storočia, mnoho pobrežných nížin bolo napadnutých maláriou. V súčasnej dobe nájdeme historické centrá miest vo vnútrozemí, ako aj na kopcoch a pri moderných plážach pozdĺž celého mora.

Pri mori ležia aj historické rybárske prístavy ako Portofino a Pasitano, ktoré práve pre polohu pri dlhých skalnatých pobrežiach zaostali v turistike za silne vyvinutými miestami masových pláží a letovísk.⁴²

Mesto Rimini je pravdepodobne najslávnejšie prímorské letovisko v Taliansku. Jeho dlhé piesočné pláže pozdĺž pobrežia Jadranského mora robili mesto najatraktívnejšie v rokoch 1960 až 1970. Jeho popularita dlho neubúdala, hoci už sa stáva trochu menej atraktívne pre dnešných turistov. V súčasnej dobe Rimini poskytuje veľké množstvo zábavy pre mladých ľudí.

Skladá sa z dvoch častí. Pôvodné historické mesto sa nachádza pár kilometrov od vnútrozemia. Počas druhej svetovej vojny pri bombardovaní boli v ňom zničené niektoré staré budovy, ale aj napriek tomu je to stále typické talianske mesto s historickými uličkami, napríklad Palazzi, Piazze a množstvom iných pamiatok. Druhá časť mesta Rimini je dlhá plážová oblasť, ktorá vyrástla od obdobia druhej svetovej vojny. Pláž sa neustále rozširuje o nové hotely, moderné bytové domy a formuje pobrežie v zastavanom páse. Stavby sú ale veľmi monotónne, a vôbec nie sú malebné. Pláž je rozdelená do stoviek súkromných plážových koncesií, kde je platený vstup s ležadlami a slnečníkmi. Väčšina hotelov má vlastnú súkromnú pláž, alebo dohody s ostatnými.⁴³

Niektoré z najlepších pláží v pevninovej časti Talianska sa nachádzajú v oblasti Puglia, najmä v reťazci nedotknutých piesočných prameňov južne od historického mesta Avetrana a Manduria. Pre túto oblasť je známe víno Primitivo.

⁴² ITALY HEAVEN: Seaside Resorts in Italy [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.italyheaven.co.uk/seaside.html>>

⁴³ ITALY HEAVEN: Rimini [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.italyheaven.co.uk/emiliaromagna/rimini.html>>

Biele pieskové pláže, priesvitné vody a neformálne obedy v plážových domoch, sú charakteristické v tejto oblasti pre dedinu Punta Prosciutto, alebo Torre Colimena. Táto oblasť je charakteristická najmä pre rodiny s deťmi.

San Fruttuoso v Ligúrii je ďalšia zaujímavejšia pláž v Taliansku. Nachádza sa asi v polovici cesty medzi Portofino a rodinným strediskom Camogli. Dostať sa na toto miesto je možné iba trajektom. Navyše sa v danej lokalite natočilo množstvo filmov snímaných najmä z terasy reštaurácie s výhľadom na idylickú malú zátoku s plážou. Daná lokalita je bohatá na prírodu a pokoj. Reštaurácia Da Giovanni je jediná reštaurácia, pokiaľ turista plánuje zostať v danej zátok. Je taktiež známa ako lokalita zaradujúca sa medzi prímorské miesta s najmenšou rozlohou pláže.

Calabria sa nachádza na Sicílii. Staré mesto, je plné dobrých trotuárov a obchodov, má mierny sklon piesočných pláží, ktoré sú obľúbené medzi rodinami. Najrušnejšie bývajú večery v Passeggiata kvôli historickému zmrzlinovému poháru Emporium Gelati Tonino na polceste pozdĺž. Táto zmrzlina sa preslávila najmä neobyčajnými príchuťami ako napríklad cibulovou, alebo príchuťou zo sépie.

Viareggio je najtypickejšia talianska pláž pri mori. Charakteristické pre túto pláž je množstvo objednaných radov plných slnečníkov, starostlivo upravený piesok, množstvo súkromných vil a elegantné veľké hotely. Typickými návštevníkmi sú rodiny s deťmi. Množstvo reštaurácií rôzneho typu, v ktorých si každý zákazník vyberie jedlo podľa jeho chuti. Kombinácia histórie a štýl s toskánskou vášňou ocení turista ako neopakovateľnú spomienku na dané miesto.⁴⁴

Capri je skalnatý ostrov v blízkosti Neapola a pobrežia Amalfi, s krásnym výhľadom, ideálny ostrov na krátke prechádzky s množstvom rímskych ruín, butikov a exkluzívnou atmosférou. Nevýhodou tejto destinácie sú ceny. Ako každé prímorské mesto v období letných mesiacov svoje ceny na jednotlivé tovary a služby zvyšuje. Aj napriek tomu toto miesto ročne navštívi veľké množstvo turistov. Ostrov je známy diferenciaciou pláží. Môžeme tu nájsť skalnaté, malé kamienkové pláže v Marina Piccola, ale aj niektoré piesočné pláže v Marina Grande.

Cefalù je očarujúce historické prímorské mestečko na Sicílii s Normanskými katedrálami, atmosférickými pruhmi, a piesočnými plážami v blízkosti centra mesta. Táto kombinácia ponúka autentické kúzlo danej oblasti a na pláži špecifický životný štýl.

⁴⁴ The top 10 beach holidays in Italy [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.telegraph.co.uk/travel/hotels/11235705/The-top-10-beach-holidays-in-Italy.html> >

V danej oblasti má možnosť turista spoznať prírodu a to možnosťou vyliezť na kopec za mestom, jednoduché výlety do ďalších zaujímavých sicílskych destinácií, ako je Palermo, alebo exkurziou na lodi k Lipárskym ostrovom.

Pobrežie Amalfi je pravdepodobne najvelkolipejším pobrežím v Taliansku. Ponúka širokú škálu atrakcií, od malých pláží v krásnych letoviskách, až po túry s ohromujúcim výhľadom. Amalfi pláže sú všestranné pláže na dovolenku s opaľovaním, prechádzkami, plávaním, výhľadom a záhradami.

V Talianskej republike nie sú len pláže a lyžiarke strediská, ktoré ročne navštevujú ľudia s cieľom oddychu. Taliansko ako krajina s významnou a veľmi širokou kultúrou, poskytuje turistom mnoho miest a kultúrnych pamiatok, ktoré má turista možnosť navštíviť a odniesť si z nich kultúrny zážitok. Samozrejme ako každý štát, alebo miesto turistického ruchu, je závislé od návštevnosti subjektov turistického ruchu. Jednotlivé subjekty sú ovplyvnené ekonomickým prostredím domácej krajiny, ako aj ekonomickým, legislatívnym, sociálnym a technologickým prostredím krajiny. Subjekt sa o nej rozhoduje ako o možnej dovolenkovej destinácii, resp. ako o destinácii služobnej cesty.

3. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO CESTOVNÉHO RUCHU V TALIANSKU

Táto kapitola je venovaná SWOT analýze Talianska, ako krajiny na popredných priečkach v cestovnom ruchu. Venujeme sa pozitívam a negatívam, slabým a silným stránkam. Na základe tabuľky sme si vymedzili postavenie Talianska v Európe medzi najnavštevovanejšími krajinami v období letnej sezóny.

Tabuľka 4.: Najnavštevovanejšie krajiny v letnom období v EÚ

Krajina	HPD p.c. (USD)	Obyvateľstvo (mil)	Rozloha (mil km ²)	Návštevnosť (mil)
Taliansko	35 925,88	59,83	301 338	48,6
Francúzko	42 503,30	66,03	643 801	84,7
Španielsko	29 863,18	46,77	504 645	60
Chorvátsko	13 607, 51	42,53	56 594	14
Grécko	21 956,41	11,03	131 957	26

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľku sme spracovali na základe údajov z roku 2015 dostupných na stránke Svetovej banky. Na porovnanie sme si zvolili štyri ukazovatele, ktoré nám dajú najpodstatnejší obraz o danej krajine. Sú to HDP per capita, obyvateľstvo danej krajiny, rozloha krajiny a množstvo ľudí, ktorí počas roka navštívili krajinu. Na základe daných ukazovateľov a čísiel sme analyzovali a získali približný obraz o krajinách cestovného ruchu v Európe, t.j. Taliansko, Francúzko, Španielsko, Grécko a Chorvátsko. Taliansko ako krajina so štvrtou najväčšou ekonomikou v Európskej únii a taktiež ako 4. najľudnatejší štát EÚ si stále drží svoje postavenie vo svetovom turizme.

„Každý posudok je celkové, alebo čiastočné porovnanie dvojakého systému údajov: systému človeka posudzovaného a systému človeka posudzujúceho.“ (Boris Vian)

3.1 Ekonomické prostredie Talianska

Dôležitým faktorom pre rozhodovanie obyvateľstva, či si môžu dovoliť vycestovať z mesta v ktorom pracujú, býva aj faktor ekonomického rozvoja krajiny. Taliansko má rôznorodú priemyselnú ekonomiku, rozdelenú do rozvinutého priemyselného severu, ovládanú súkromnými spoločnosťami a menej vyvinutý juh, závislý na životných podmienkach, ako je napríklad slabo rozvinuté poľnohospodárstvo. Ekonomika je

poháňaná z veľkej časti aj výrobou vysoko kvalitného spotrebného tovaru, ktorý je vo vlastníctve.⁴⁵

V Taliansku je veľmi známa čierna ekonomika, ktorá podľa niektorých odhadov zodpovedá za viac ako 15% HDP. Aktivita tejto ekonomiky sú najčastejšie známe v odvetví poľnohospodárstva, stavebníctva a služieb. Taliansko sa pomaly presunulo na vykonávanie potrebných štrukturálnych reforiem, ako sú napríklad generálne opravy a zvyšovanie počtu pracovných príležitostí pre mladých pracovníkov, najmä žien. Avšak treba spomenúť, že mesačná mzda na pozíciách nevyžadujúcich si žiadnu, alebo len minimálnu kvalifikáciu sa pohybuje okolo 1200 eur za mesiac.⁴⁶

Medzinárodná finančná kríza zhoršila podmienky na talianskom trhu práce s rastúcou nezamestnanosťou z 6,2% v roku 2007 na 8,4% v roku 2010. V dlhodobejšom horizonte talianskej imigračnej politiky, nízka miera plodnosti a kvót, budú stále viac namáhať taliansku ekonomiku. Ekonomika vzrástla o 1% v roku 2010 po 5% poklese v roku 2009.⁴⁷

Medziročná miera inflácie v Taliansku, ktorá je tretou najväčšou ekonomikou eurozóny, zostala v decembri 2015 na novembrovej úrovni 0,1% . V medzimesačnom porovnaní, ceny tovarov a služieb v decembri 2015 stagnovali po novembrovom znížení o 0,4%. Aj preto krajina ako je Taliansko priláka tento rok milióny turistov.⁴⁸

„Každý si svoje komplexy vyrába sám. Každý pád bolí! Podstatné je však postaviť sa na nohy a kráčať ďalej.“ (Eleanor Roosevelt)

3.2 Legislatívne prostredie

Právne normy, ktoré ovplyvňujú stranu dopytu a ponuky subjektu cestovného ruchu môžu pôsobiť pozitívne, ale aj obmedzujúco. Sem patria najmä daňové obmedzenia, zákony upravujúce postavenie jedinca ako subjekt cestovného ruchu či ako podnikateľa, alebo osoby turistu, dovolenkára. Nemenej dôležitý je postoj domácej krajiny ku krajine

⁴⁵INTERNATIONAL LIVING: The economy in Italy [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: < <https://internationalliving.com/countries/italy/the-economy-in-italy/> >

⁴⁶ PRÁCA V TALIANSKU : Pracovné podmienky v Taliansku [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.pracavonku.sk/taliansko-praca-v-taliansku/pracovne-podmienky-v-taliansku.html> >

⁴⁷ INTERNATIONAL LIVING: The economy in Italy [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: < <https://internationalliving.com/countries/italy/the-economy-in-italy/> >

⁴⁸ O PENIAZOCH: Medziročná miera inflácie v Taliansku dosiahla v decembri 0,1%. [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: <<http://openiazoch.zoznam.sk/cl/163644/Medzirocna-miera-inflacie-v-Taliansku-dosiahla-v-decembri> >

hostujúcej, respektíve postavenie hostujúcej krajiny ku krajine domácej, odkiaľ subjekt cestovného ruchu pochádza.

“Je pravdou, že tvrdá práca ešte nikoho nezabila, ale prečo by sme mali riskovať?”
(Ronald Reagan)

Na základe údajov zo Svetovej banky sme zistili, z ktorej krajiny obyvatelia najviac navštevujú Taliansko za účelom oddychu alebo služobnej cesty.

Tabuľka č.5: Množstvo návštevníkov v letnom období podľa národnosti

Krajina	Množstvo návštevníkov v mil.
Švajčiarsko	12,20
Nemecko	11,59
Francúzsko	10,14
Rakúsko	6,61
Veľká Británia	4,13
Slovinsko	4,09
Španielsko	2,76
USA	2,58
Holandsko	2,25
Belgicko	1,28

Prameň: Tourism in Italy: A top 10 list of which nationalities visited Italy in 2008 [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: < <http://italychronicles.com/tourism-in-italy-a-top-ten-list-of-which-nationalities-visited-italy-in-2008/>>

Rok 2008 sme zvolili na základe dostupných informácií z každej krajiny, keďže do dnešného dňa Taliansko nemá kompletne čísla za neskoršie roky.

Na základe tabuľky vidíme, že najviac návštevníkov, turistov, dovolenkárov pochádza z okolitých krajín a konkrétne z krajín Európskej únie. Výnimkou je Švajčiarsko, ktoré priamo susedí s Talianskom a nie je v Európskej únii. Nakoľko medzi Švajčiarskom a Talianskom sú dobré politické vzťahy a zároveň platí možnosť bezvízového vstupu, uľahčuje to obyvateľom Švajčiarska navštíviť Taliansko. Ďalšie krajiny, ako Francúzsko a Rakúsko sú taktiež priami susedia Talianska. Nemecko nie je priamy sused Talianska, ale napriek tomu sa Nemecko pýši veľkou návštevnosťou Talianska. Návštevníkom Talianska uľahčuje transport do krajiny aj možnosť cestovať v rámci schengenského priestoru, kde pri prechode hranicami štátov, netreba pristupovať k prehliadke vozidla.

Na základe dát zo Svetovej banky najväčšie množstvo turistov prichádza z oblastí, ktoré majú k moru najbližšie, práve na území Talianska. Z Rakúskej republiky sú to oblasti Vorarlberg, Tyrolsko a Salzburg. Vo Francúzku sú to regióny Rhone-Alpes, Franche-Comte, Auvergne a oblasť Bourgogne. Mnoho návštevníkov z Nemecka pochádza z oblasti Bayern, Baden-württemberg, Hessen, Thuringen, Rheiland-Pfalz a Saarland. Tieto oblasti sa nachádzajú na juhu Nemecka a majú najbližšie k talianskemu moru. Údaje vyplývajú zo štatistiky návštevníkov, ktorí na dovolenku cestujú autom, karavanom resp. obytným prívosom.⁴⁹

Na základe tabuľky č.6 vidíme, že Taliansko ako krajina priláka ročne návštevníkov, dovolenkárov a turistov aj z iných kontinentov. Prvenstvo medzi kontinentmi drží USA s 2,58 miliónmi ľudí, ktorí pristáli na území Talianska resp. prekročili hranice Talianska. Podnety, ktoré vedú k tomu, aby ľudia z Ameriky prileteli a navštívili Taliansko, sú kultúra, architektúra, prostredie a hlavne množstvo miest na spoznávanie. Miesta turistického ruchu v Taliansku sú napríklad Rím, Benátky, Sicília, alebo aj oblasť prezývaná "Cinque Terre".

Najnavštevovanejšie miesto Talianska je Rím. Dnes ako sídlo Vatikánu a hlavné mesto Talianska, v minulosti bolo skôr ako hlavné mesto Rímskej ríše. Nachádza sa v centrálnej oblasti krajiny Lazio. Rím je rozsiahle a zložené mesto, ktoré je zároveň historické aj moderné. Je najznámejším sídlom starovekých rímskych stavieb a Vatikánu. Toto mesto vydržalo po dobu viac ako 2500 rokov ako dôležité centrum pre kultúru, moc a náboženstvo. V meste Rím sa nachádza množstvo pamiatok a miest, ktoré dokonale opisujú život rímskych občanov ako aj samotnú históriu mesta Rím.⁵⁰

Ďalšie z najnavštevovanejších miest pri návšteve Talianska, sú Benátky. Benátky sú natoľko unikátne miesto, že na svete niet podobného mesta ako sú Benátky. Unikátnosť tohto mesta je v tom, že je postavené na lagúne a je obklopené Jadranským morom. Nachádza sa v severovýchodnej časti Talianska. Mesto Benátky je súostrovie 118 prepojených ostrovov, stovky krásnych mostov a scénických kanálov. Z celkového počtu kanálov je najznámejší Grand Canal a rozdeľuje mesto na dve časti. Malebné vodné toky a historická architektúra robí z Benátok jedno z najromantickejších miest na svete. Veľká návštevnosť Benátok nerobí prekážku pre návštevu mnohých turistov každý rok. Možnosť pozrieť si nádherné pamiatky, ako je námestie svätého Marka a Bazilika, Dóžov palác a

⁴⁹ BANCA DI ITALIA: International tourism in Italy [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: <https://www.bancaditalia.it/publicazioni/qef/2014-0220/220.pdf?language_id=1>

⁵⁰ TOURROPIA: 10 best places to visit in Italy [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.touropia.com/best-places-to-visit-in-italy/>>

Most Rialto, ich krása odradí turistu sa pozerat' a vnímať davy, ktoré počas letnej sezóny Benátky znášajú. Jedna z najobľúbenejších vecí, ktorá poskytuje neobyčajný zážitok bežnému turistovi, je zakúpiť si jazdu na gondole, pozdĺž jedného zo svojich mnohých kanálov.⁵¹

Ako posledné, najviac navštevovanejšie miesto, ktoré sa odlišuje od predchádzajúcich dvoch hlavne tým, že je to skupina miest, sa nazýva "Cinque Terre". Odlišuje sa najmä hlukom veľkomesta, množstvom turistov, ale aj počasím a priateľnými podmienkami na spoznávanie týchto miest.

Význam "Cinque Terre" je v preklade päť pozemkov. Na týchto pozemkoch dnes sídli päť dedín: Riomaggiore, Manarola, Vernazza, Corniglia Monterosso. Nachádzajú sa v severozápadnej pobrežnej oblasti talianskej Ligúrie. Dediny oblasti "Cinque Terre", jednej z najkrajších krajín v Taliansku, zahŕňajú strmé skalné steny a vínne terasy majúce až stovky rokov. „Cinque Terre“ sa môže pochváliť stáročným komplexom turistických chodníkov, ktoré ponúkajú tie najúžasnejšie výhľady z talianskych pobreží. Chodníky sú označené značkami. Pre turistov, ktorí sú tam prvýkrát, je najideálnejšia modrá značka. Je vyznačený dláždený chodník spájajúci všetkých päť dedín. Je vhodný pre všetky vekové kategórie a rodiny s deťmi.⁵²

Sicília je najväčší taliansky ostrov, oddelený od kontinentu Messinskou úžinou a obklopený Iónskym, Tyrhénskym a Stredozemným morom. Je to jedna z perál južného Talianska. Turisti môžu tento ostrov spoznať prostredníctvom sprievodcov, ktorí ich oboznámia s krásami prírody, históriou a tradíciami. Rôznorodosť prírody preukazuje neskutočné bohatstvo Sicílskeho ostrova: hory, kopce a predovšetkým more so svojimi farbami a čistou vodou. V Stredozemnom mori sa nachádza mnoho malých ostrovčekov roztrúsených po celom pobreží Sicílie - Liparské, Egadské a Pelagické ostrovy Pantelleria a Ustica. Ponúkajú turistom scenériu, vôňu a chuť prírody, ktorej sa človek dotkol len minimálne.⁵³

Veľkou atrakciou Sicílie je taktiež nevyhasnutá sopka Etna. Ročne toto miesto navštívi veľké množstvo návštevníkov. Príroda v okolí sopky je len v minimálnej miere upravená pre potreby ľudí a to najmä kvôli cestovnému ruchu. Bola tam vybudovaná infraštruktúra a niekoľko hotelov. Najväčšie množstvo turistov navštívilo oblasť Etny

⁵¹ TOURROPIA: 10 best places to visit in Italy [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.touropia.com/best-places-to-visit-in-italy/>>

⁵² TOURROPIA: The best places to visit in Italy [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.touropia.com/best-places-to-visit-in-italy/>>

⁵³ ITALIA: Discover Sicily [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.italia.it/en/discover-italy/sicily.html>>

v 2014 kedy naposledy sopka vybuchla. Mračno ktoré vyprodukovala bolo vidno spoza stredozemného mora. Na niekoľko dní bola postihnutá aj letecká doprava, ktorá nemohla v danej oblasti lietať.⁵⁴

Legislatívne prostredie týchto krajín poskytuje možnosť obyvateľom vycestovať za hranice či už v zimných alebo letných mesiacoch. Ako podnet, kam si obyvateľ môže dovoliť vycestovať, môžeme brať minimálnu mzdu, preferencie k danej krajine, alebo preferencie k určitému druhu transportu. Ako turista, návštevník, musí rátať s určitým množstvom peňazí, ktoré minie v zahraničí či už na dopravu, ubytovanie alebo jedlo. Ako fixné náklady na pobyt v danej krajine považujeme náklady na prepravu na miesto oddychu, a potom naspäť domov, taktiež náklady na ubytovanie. Náklady na stravu nemôžeme považovať ako fixný náklad, pretože ceny jednotlivých jedál, nápojov a potravín sa v jednotlivých častiach krajiny líšia v závislosti od dostupnosti a náročnosti dopravy k danému miestu. Taktiež faktom ovplyvňovania cien v jednotlivých miestach je aj obľúbenosť a návštevnosť turistami daného miesta. Mestá s vysokou návštevnosťou majú ceny tovarov a služieb nastavené vyššie, ako mestá s menšou návštevnosťou. Taktiež rozlišujú ročné obdobia cestovného ruchu. V čase letnej sezóny, ktorá trvá od mája do septembra, ceny v jednotlivých mestách sa zvýšia v porovnaní s ostatnými mesiacmi v roku. V čase zimnej sezóny sa zvýšia produkty a služby v horských oblastiach. V porovnaní s letnou sezónou tieto miesta navštívi menšie množstvo návštevníkov a preto jednotlivé ceny tovarov a služieb nevzrástli až do takej miery, ako rastú ceny tovarov a služieb počas letnej sezóny, kedy sa očakáva najväčší prílev turistov a návštevníkov.

3.3 Sociálne prostredie

Systém sociálneho zabezpečenia je výrazom sociálnej politiky štátu. Štát presadzuje štátnu sociálnu politiku tvorbou právnych noriem – zákonov, záväzných pre všetky sociálne subjekty. Súčasne vytvára mechanizmy (procesy) pre realizáciu práva v systéme sociálneho zabezpečenia a organizuje prerozdelenie prostriedkov na financovanie systému sociálneho zabezpečenia. Sociálne zabezpečenie sa môže pojať ako systém náhradných zdrojov k zabezpečeniu sociálneho bezpečia. Sociálne zabezpečenie je systém inštitúcií, zariadení a opatrení, prostredníctvom ktorých sa uskutočňuje predchádzanie, zmierňovanie a odstraňovanie sociálnych udalostí občana.

⁵⁴ ETNA: Najmohutnejšia činná sopka Európy [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: <<http://dromedar.zoznam.sk/cl/1000128/1311986/Etna---najmohutnejšia-cinna-sopka-Euro-py>>

Ďalším výrazom je sociálny politický systém štátu, Spravodlivé rozdeľovanie HDP medzi obyvateľov danej krajiny. Má vplyv na spotrebu služieb a hmotnú spotrebu obyvateľstva a taktiež má vplyv na úroveň obživy, odevu, vybavenia domácností predmetmi dlhodobej spotreby, ako aj úroveň verejnej spotreby. Sociálne prostredie hostujúcej krajiny má veľký vplyv na reprezentáciu krajiny a tým aj schopnosť prilákať nové subjekty cestovného ruchu. Úroveň HPD per capita v Taliansku na rok 2014 dosahuje 34 908,5 USD.⁵⁵ Táto úroveň evokuje vyššiu minimálnu mzdu v Taliansku a vyššiu priemernú mzdu, ktorá dosahuje 1 923 eur.⁵⁶ V porovnaní so Španielskom, ako krajinou väčšou po rozlohe, taktiež väčším HPD per capita a väčším množstvom populácie, Španielsko dosahuje priemernú mzdu na úrovni 1 615 eur. Na základe dát zo svetovej banky sme sa dozvedeli, že Taliansko, ktoré má priemernú mzdu na úrovni 1 923 eur, má percentuálne väčší počet ľudí, ktorí v letnom období opustia svoj domov za účelom oddychu alebo rekreačného oddychu, na viac ako 5 dní v porovnaní s okolitými krajinami ako Francúzsko a Španielsko.⁵⁷

3.4 Technologické prostredie

Predstavuje rozvinutosť krajiny v prostredí, kde na obidve zložky cestovného ruchu pôsobia: dopravný systém, telekomunikácie, telekomunikačné siete a rezervačné systémy. Dostupnosť do miesta určenia taktiež vplýva na pozitíva a negatíva cestovného ruchu v danej krajine. Na zaradenie Talianska a posúdenie technologického postavenia Talianska nám posluží index globálnej konkurencieschopnosti. Tento index hodnotí schopnosť krajín dosahovať udržateľný hospodársky rast v strednodobom horizonte a tým zabezpečiť vysokú úroveň prosperity pre svojich občanov. Index analyzuje úroveň verejných inštitúcií, infraštruktúry, makroekonomickú stabilitu, zdravie obyvateľstva a základné vzdelanie, vyššie vzdelávanie a tréning, efektívnosť trhu tovarov, efektívnosť pracovného trhu, vyspelosť finančného trhu, technologickú pripravenosť, veľkosť trhu, vyspelosť podnikových procesov a úroveň inovácií.⁵⁸

⁵⁵ WORLD BANK: GDP per capita [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD> >

⁵⁶ KARIERAINFO: Priemerné platy v EU [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://kariera.info.zoznam.sk/cl/1000147/1464849/Priemerne-platy-v-Europskej-unii--Kto-zije-ako-kral-a-kto-zivori-> >

⁵⁷ WORLD BANK: Italy [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://data.worldbank.org/country/italy> >

⁵⁸ ALIANCIAPAS: Index globálnej konkurencieschopnosti [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://alianciapas.sk/wp-content/uploads/2014/11/02-WEF-koment-2014.pdf> >

Údaje, ktoré tento index spracovával boli do roku 2014, preto aj rebríček bol vyhotovený pre rok 2014. Počet hodnotiacich krajín týmto indexom je 148.⁵⁹ Taliansko, ako jedna z hodnotených krajín sa umiestnila na 40-tom mieste. Pričom porovnávané Španielsko sa umiestnilo na 29-tom mieste zo spomínaného rebríčka. Slovenská republika sa umiestnila na 65-tom mieste.

3.5 SWOT analýza Talianska

Na základe dostupných informácií sme sa rozhodli vypracovať SWOT analýzu pre Taliansko v oblasti cestovného ruchu. V tejto časti budeme skúmať negatíva, a pozitíva daného štátu, s ktorými sa bežný turista môže stretnúť. SWOT analýza, teda analýza silných a slabých stránok a analýza príležitostí a hrozieb, nám pomôže jednoducho a zároveň prehľadne zhodnotiť výkonnosť a perspektívu štátu.

3.5.1 Silné stránky Talianska

Medzi aspekty, ktoré ročne prilákajú milióny turistov patrí predovšetkým *možnosť všestranného oddychu*. V období letných mesiacov aj v období zimných mesiacov Taliansko ponúka mnoho zaujímavých miest, ideálnych pre oddych, pre jedincov, aj pre rodiny s deťmi. Možnosť rekreačného pobytu cez leto ponúka napríklad mesto Bella Napoli.

Časť mesta Bella Napoli prezentuje éru dávnej minulosti. Mesto je predovšetkým známe svojou dávnou kultúrou a architektúrou. Poskytuje množstvo miest na príjemnú rekreáciu a oddych spolu s rodinou resp. spoločnosťou, s ktorou trávi čas v tomto meste. Nachádza sa menej ako dve hodiny od Ríma. Toto prístavné mesto bolo založené Grékmi (Neapolis). V meste je veľa vecí, ktoré obyčajného turistu môžu zaujímať. Mini-operety sa uskutočňujú na každom rohu a blikajúce Vespas je rozmiestnené cez celú pešiu zónu na námestiach.

Café Gambrinus je najstaršia kaviareň v danej oblasti. Nachádza sa na rohu námestia Piazza del Plebiscito, vo výbornej polohe pre ľudí, ktorí radi pozorujú pokojný taliansky ľud a jeho bežný život. Charakteristickou črtou kaviarne sú aj ceny, ktoré sú prispôsobené najmä pre turistov.

⁵⁹ pre účely Superindexu PAS vybrala len 100 krajín, ktoré sú hodnotené vo všetkých štyroch rebríčkoch, z ktorých je Superindex zostavený. Pozície jednotlivých krajín v prepočítanom rebríčku, ktorý je uvedený nižšie, sa preto nemusia zhodovať s pôvodným rebríčkom, nakoľko 48 zo 148 krajín PAS z hodnotenia vypustila

Neapol je veľké a rozľahlé mesto s hotelmi a ubytovňami. Poskytuje turistom neobyčajné zážitky a krásne trvalé spomienky, ktoré ich privedú opäť na toto miesto.⁶⁰

Ďalším pozitívom Talianska, ktoré priláka mnoho turistov sú **pláže a prímorské oblasti** s možnosťou oddychu na pláži. Je to určitá forma oddychu, ale aj športu, keďže Taliansko ponúka možnosť aj **športového druhu cestovného ruchu**. Nielen počas zimy v Alpách, ale aj počas leta na pláži. Príkladom je mesto Lignano Sabbiadoro (ďalej len Lignano). Mesto oddychu nielen zahraničných, ale aj domácich dovolenkárov. Lignano ako mesto na polostrove je jedinečné svojou dlhou, upravenou, a čistou plážou.⁶¹

Klasickým príkladom pre zimnú sezónu je oblasť Álp. V tejto oblasti sa nachádza mnoho miest a obcí, ktoré sú položené priamo v horách a s nimi je spojená aj dostupnosť do týchto miest.

3.5.2 Slabé stránky Talianska

Najväčším negatívom Talianska z pohľadu cestovného ruchu je **komunikácia**. Veľmi málo obyvateľov Talianska hovorí plynule anglicky. Čiastočne je tento problém zapríčinený nedostatočným vzdelaním v obciach a na dedinách. Obyvatelia veľkých miest, ako aj miest turistického ruchu lepšie ovládajú cudzí jazyk, pretože sú zvyknutí na turistov. mnohých turistických mestách angličtina nerobí problém väčšine obyvateľom. Problém nastáva, keď sa návštevník rozhodne vybrať mimo mesta ako napríklad Benátky, Rím, Neapol alebo Lignano.

Ďalší problém Talianska je problém s **nečistotou**. Neporiadok je kombináciou veku, preľudnenia a ľahostajným prístupom ku riadnemu zberu odpadkov. Turista si nebude všimnúť graffiti, ktorých nie je veľa, turista si všimne opotrebené budovy, ktoré sú ako súčasť talianskej kultúry neodmysliteľnou súčasťou, alebo chaotické usporiadanie ulíc.

Slabou stránkou pre Taliansko samotné sú tiež **vodiči na cestách**. Arogantnosť spolu s neprehľadnými pravidlami a preplnenými cestami často odradia turistu od dovolenky v Taliansku. Lepšie podmienky pre šoférov prichádzajú v zime. V čase zimného obdobia je na ceste menej talianskych šoférov, keďže nie všetky autá Talianov sú prispôsobené pre horské podmienky, kedy v čase zimného obdobia sa tam nachádza najviac cudzích návštevníkov.

⁶⁰ Why GO ITALY: Naples [online] [Citované 7.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.italylogue.com/naples> >

⁶¹ LIGNANO SABBIAADORO: Lignano Sabbiadoro [online] [Citované 7.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.lignanosabbiadoro.co.uk/> >

Obmedzenosť Talianskej produkcie v oblasti gastronómie je pre obyvateľov Talianska veľmi náročná. Taliansko má veľa horského terénu s pôdou, ktorá nie je príliš vhodná pre poľnohospodárstvo. Produkty vyprodukované talianskou produkciou sú často - krát drahšie ako produkty importované zo zahraničia. Zdroje ako paliva, plyn a elektrinu sú drahé a obmedzené.⁶²

Poľnohospodárstvo, ťažobné ekonomiky, aj priemerná životná úroveň klesajúcej populácie, v budúcnosti budú mať stúpajúcu tendenciu, ako aj množstvo pôdy a zdrojov pridelených na osobu. Taliansko taktiež produkuje statky neuspokojivo. Nikto neočakáva veľký nárast v roku 2016. Európska únia očakáva, že talianske HDP vzrastie o 1,5%. Minuloročné údaje z prvého štvrťroku ukázali, že tento rok sa rast spomalil⁶³. Taliansko je veľkým verejným dlžníkom (odhadom 105% HDP v roku 2008⁶⁴) čo odrádza vládu od zavedenia výrazných fiškálnych opatrení v podobe stimulačného balíčka na zmiernenie vplyvu súčasnej globálnej finančnej a hospodárskej krízy.

Taliansko je jednou z najbohatších európskych krajín, ale ako svetová krajina v oblasti ekonomiky a nezamestnanosti nie je až tak vyspelá. V novembri 2008 sa odhadovalo okolo 7,5 milióna Talianov, ktorí žijú pod hranicou chudoby, to je 13% obyvateľstva žijúceho v príjmovom rozmedzí nižšom ako 600 eur mesačne pre jednu osobu, t.j. 1607 eur mesačne pre štvorčlennú rodinu, alebo pod 2637 eur mesačne pre šesťčlennú rodinu. Okolo 170 000 ľudí je považovaných za extrémne chudobných, alebo ľudí žijúcich hlboko pod hranicou chudoby. Oblasť Veneto bola považovaná za najbohatší región podľa prieskumu vykonaného ISTAT, len s 3,3% obyvateľstva žijúcim pod hranicou chudoby, zatiaľ čo Sicília bola charakterizovaná za najchudobnejší región s 27,6% obyvateľstva žijúcim pod hranicou chudoby.⁶⁵

⁶² ITALY SWOT ANALYSIS: Italy [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.wikiwealth.com/swot-analysis:italy>>

⁶³ ITALY'S ECONOMY: Mezza mezza [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.economist.com/news/europe/21685509-other-peripheral-economies-take-italys-just-so-so-mezza-mezza>>

⁶⁴Hajkovič, F., Zeman, J., Žilinský J.: Fiškálny priestor Eurozóny, Konsolidačné úsilie vlády a kritická hranica vládneho dlhu v EÚ a na Slovensku, s. 22 [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: <http://www.nbs.sk/_img/Documents/PUBLIK/wp_5-2012_sj_Hajnovic_Zeman_Zilinsky.pdf>

⁶⁵ ITALY SWOT ANALYSIS: Italy threat [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: <<http://www.wikiwealth.com/swot-threat:poverty>>

ZÁVER

Taliansko je krajina na popredných priečkach v oblasti cestovného ruchu. Taktiež je to krajina, o ktorú je záujem nielen v letných mesiacoch, ale aj v zimnom období. Je to aj krajina so svojou špecifickou históriou, kultúrou, zvykmi a tradíciami. Jej cestovný ruch sa stal objektom skúmania mnohých autorov a vedných disciplín. Cestovný ruch sa za posledné roky stal fenoménom. Za posledných 40 rokov sa stal významnou aktivitou našej spoločnosti a zároveň najvýznamnejším odvetvím z hľadiska ekonomického rozvoja krajiny. Produkuje jeden z najväčších ziskov spomedzi všetkých hospodárstiev v krajine.

Cieľom tejto práce bolo poskytnúť obraz o cestovnom ruchu v Taliansku, ako krajine, ktorá sa nachádza na popredných priečkach vo svetových rebríčkoch. Ukazuje charakteristiku jej ekonomickej situácie a taktiež Talianskej republiky z prírodného hľadiska, ako krajina vlastniaca mnoho prírodných bohatstiev a miest, ktoré ročne prilákajú milióny turistov. Tieto miesta zimného alebo letného charakteru sme opísali v našej práci a dostatočne charakterizovali miesta, ktoré majú najväčšiu návštevnosť pre Taliansko. Prišli sme na závery, ktoré nám objasnili, prečo práve tieto miesta sú obľúbené medzi návštevníkmi Talianska.

Charakterizovali sme samotnú politiku cestovného ruchu, s ňou spojené základné pojmy, ktoré cestovný ruch tvoria a venovali sme sa aj charakteristike objektov, ktoré sú taktiež tvorcami cestovného ruchu. Zadefinovali sme si krajiny a na základe údajov sme prišli na to, prečo sa práve Taliansko umiestnilo na 6-tej priečke našej tabuľky. Opis jednotlivých krajín nám dal základný obraz o tom, prečo ich návštevníci preferujú. V niektorých prípadoch to bol spôsob života a štýl, v iných to bola vzdialenosť. V niektorých prípadoch sme sa stretli s preferenciami a v niektorých s atraktivitou politického systému.

Ďalšia časť sa venuje Taliansku z prírodného hľadiska a z hľadiska obyvateľov. Obyvatelia boli rozčlenení na viacero kategórií, na základe ktorých sme zistili, že veľká časť obyvateľov Talianska sa rozhoduje pre dovolenku práve na území Talianska. Táto časť nám zadefinovala nový typ obyvateľov, ktorí sa rozhodli rozdeliť svoj čas dovolenky pre zahraničie a svoju krajinu, kde pokračujú vo svojom oddychu, resp. činnosti kvôli ktorej sa vybrali na daný typ oddychu. Tieto objekty cestovného ruchu odchádzajú do zahraničia až po určitej dobe, kde pokračujú vo svojom oddychu resp. v činnosti, kvôli ktorej opustili svoje miesto pobytu. Venovali sme sa aj prírodným podmienkam, ktoré v značnej miere ovplyvňujú rozhodovanie návštevníkov k návšteve daného regiónu. Na

základe tejto práce sme zistili, že prírodné podmienky v Taliansku sú pre návštevníkov rôzneho charakteru viac ako uspokojivé v každom ročnom období. Sú to teplé podmienky v lete alebo chladné podmienky ideálne na lyžovačku v zime. Množstvo lyžiarskych stredísk na severnej časti Talianska alebo možnosť oddýchnuť si pri mori v čase zimného obdobia pridáva Taliansku na atraktivite. Každé ročné obdobie priláka dostatočný počet návštevníkov na to, aby sa Taliansko sa aj naďalej udržalo na popredných priečkach na svetových rebríčkoch.

Tretia časť je zameraná na objasnenie základných aspektov cestovného ruchu, opísaných v prvej kapitole. Veľkú pozornosť venujeme prostrediam v Taliansku, ako sú ekonomické, legislatívne, sociálne a technologické prostredie. Charakteristika jednotlivých prostredí v prvej kapitole našej práce nám poskytla prostriedky na vyhľadanie informácii o Taliansku v daných prostrediach a ešte viac pochopiť, prečo je Taliansko také atraktívne pre turistov nie len z Európy, ale aj z iných častí sveta. Právne normy ovplyvňujúce stranu dopytu a ponuky subjektu cestovného ruchu, sú to určité aspekty, ktoré v značnej miere vplývajú na návštevníkov hlavne kongresového typu cestovného ruchu, v prípade ak osoba prišla do Talianska uzavrieť obchod, alebo za iným pracovným účelom. Zároveň v legislatívnom prostredí sme charakterizovali najnavštevovanejšie miesta cestovného ruchu v letnom období. Ekonomické prostredie nám dalo obraz o ekonomickom živote Talianska ako štátu a o občanoch samotných. Informácie o priemernej mzde, ako aj informácie o minimálnej mzde a základných ekonomických ukazovateľoch nám poskytli obraz o živote na území Talianskej republiky. Tieto ukazovatele sú spojené so sociálnym prostredím. Vypelosť krajiny v určitých oblastiach, ako napríklad komunikácia, doprava či aj moderné školstvo, alebo modernizácia zariadení pobytu návštevníkov má taktiež vplyv na množstvo návštevníkov Talianska. Následne sme sa venovali SWOT analýze Talianska, kde sme opísali jednotlivé silné a slabé stránky Talianska. Medzi silné stránky jednoznačne patria pláže, lyžiarske strediská, pláže a miesta charakteristické svojou kultúrou a dizajnom. Medzi slabé stránky Talianska sme zaradili dopravu, nečistotu určitých miest, ceny domácich výrobkov, ako aj výšku verejného dlhu, ktorý pôsobí vo veľa oblastiach života Talianska a aj v cestovnom ruchu.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné zdroje

- [1] ELIÁŠOVÁ, D.: Tvorba regionálneho cestovného ruchu, 2007
- [2] GÚČÍK, M.: Terminológia vybraných pojmov v cestovnom ruchu, 2011.
- [3] PALATKOVÁ, M.: Jak získat více příjmu z cestovního ruchu, 2006, ISBN: 8024710145
- [4] HAJKOVIČ, F., ZEMAN, J., ŽILINSKÝ J.: Fiškálny priestor Eurozóny, Konsolidačné úsilie vlády a kritická hranica vládneho dlhu v EÚ a na Slovensku, 2008

Odborné články a štúdie

- [1] CUIDADES PATRIMONIO DE LA HUMANIDAD [online]. [Citované 28.11.2015].
Dostupné na internete: < <http://www.ciudadespatrimonio.org/presentaciondelgrupo/index.php> >
- [2] ITALY SWOT ANALYSIS: Italy threat [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.wikiwealth.com/swot-threat:poverty> >
- [3] ITALY SWOT ANALYSIS: Italy [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.wikiwealth.com/swot-analysis:italy> >
- [4] ISTAT: People who made trips (quarterly data), [online] [Citované 2.1.2016].
Dostupné na internete: < <http://dati.istat.it/?lang=en> >
- [5] MUSÁKOVÁ, M.: Netradičné formy cestovného ruchu – možnosti a dopady v slovenských regiónoch, [online].[Citované 25.10.2015]. Dostupné na internete: < <http://www.novaera.sk/clanok/418/netradicne-formy-cestovneho-ruchu-moznosti-a-dopady-v-slovenskych-regionoch/> >
- [6] SVETOVÝ TRH CESTOVNÉHO RUCHU, [online]. [Citované 21.10.2015]. Dostupné na internete:
< <http://wol.jw.org/en/wol/d/r38/lp-v/102002084> >

[7] SPAIN AS AN INTERNATIONAL TOURIST DESTINATION [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://atlas.marcasrenombradas.com/analisis/spain-as-an-international-tourist-destination/?lang=en>>

[8] WORLD TOURISM ORGANIZATION: Understanding Tourism: Basic Glossary, [online].

[Citované 25.10.2015]. Dostupné na internete: <<http://media.unwto.org/en/content/understanding-tourism-basic-glossary>>

Internetové zdroje

[1] ALIANCIAPAS: Index globálnej konkurencieschopnosti [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: <<http://alianciapas.sk/wp-content/uploads/2014/11/02-WEF-koment-2014.pdf>>

[2] BANCA DI ITALIA: International tourism in Italy [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: <https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/qef/2014-0220/220.pdf?language_id=1>

[3] COUNTRY RATINGS: Relative contribution, 2013, [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic%20impact%20research/country%20reports/spain2014.pdf>>

[4] ETNA: Najmohutnejšia činná sopka Európy [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: <<http://dromedar.zoznam.sk/cl/1000128/1311986/Etna---najmohutnejšia-cinna-sopka-Europy>>

[5] GRAND CANYON NATIONAL PARK TRIP PLANNING GUIDE [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <https://www.grandcanyon.org/plan-your-visit/grand-canyon-national-park-trip-planning-guide-0?gclid=CjwKEAiA1o-zBRDomsWasvKh4S8SJADSlZkqWBBkiCN-q60U0X7unqd59llxUwzOYOyX-2Dq6OwE-hoCYXfw_wcB>

[6] Hazardný priemysel: Las Vegas je voči Macau trpaslíkom [online]. [Citované 6.12.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.financnytrh.com/hazardny-priemysel-las-vegas-je-voci-macau-trpaslikom/zaujímavosti15599>>

[7] CHINA HIGHLIGHTS: TOP 10 ATTRACTION IN CHINA [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.chinahighlights.com/travelguide/china-top-10-attractions.html>>

- [8] CHINA INBOUND TOURISM [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: < <http://www.travelchinaguide.com/tourism/2013statistics/inbound.htm> >
- [9] ITALY'S ECONOMY: Mezza mezza [online] [Citované 15.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.economist.com/news/europe/21685509-other-peripheral-economies-take-italys-just-so-so-mezza-mezza> >
- [10] ITALIA: Discover Sicily [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.italia.it/en/discover-italy/sicily.html>>
- [11] ITALY HEAVEN: Seaside Resorts in Italy [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.italyheaven.co.uk/seaside.html>>
- [12] INDEX RESULTS – THE TRAVEL AND TOURISM COMPETITIVENESS INDEX RANKING 2013 [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: < <http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2013/index-results-the-travel-tourism-competitiveness-index-ranking-2013/>>
- [13] INTERNATIONAL LIVING: The economy in Italy [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: < <https://internationalliving.com/countries/italy/the-economy-in-italy/>>
- [14] KARIERAINFO: Priemerné platy v EU [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://karierainfo.zoznam.sk/cl/1000147/1464849/Priemerne-platy-v-Europskej-unii--Kto-zije-ako-kral-a-kto-zivori-> >
- [15] LIGNANO SABBIA D'ORRO: Lignano Sabbiadoro [online] [Citované 7.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.lignanosabbiaadoro.co.uk/> >
- [16] Lyžiarske stredisko Livigno [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://sk.bergfex.com/livigno/>>
- [17] NATIONAL PUBLIC HOLIDAYS IN ITALY, [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://rome.angloinfo.com/information/moving/country-file/public-holidays/>>
- [18] OSEM NAJNAVŠTEVOVANEJŠÍCH PALÁCOV SVETA [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: < <http://cestovanie.pravda.sk/cestovny-ruch/clanok/352408-toto-je-8-najnavstevovanejsich-palacov-a-zamkov-sveta/> >
- [19] O PENIAZOCH: Medziročná miera inflácie v Taliansku dosiahla v decembri 0,1%. [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: <<http://openiazoch.zoznam.sk/cl/163644/Medzirocna-miera-inflacie-v-Taliansku-dosiahla-v-decembri> >

[20] UNDERSTANDING ITALY: Profile of Italy, [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.understandingitaly.com/profile.html/>>

[21] PARIS CITY PLAN GUIDE [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: < <http://www.telegraph.co.uk/travel/destination/france/paris/33355/Paris-city-break-guide.html>>

[22] PRÁCA V TALIANSKU : Pracovné podmienky v Taliansku [online] [Citované 24.3.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.pracavonku.sk/taliansko-praca-v-taliansku/pracovne-podmienky-v-taliansku.html>>

[23] SKI and SNOWBOARD: Best Italian ski resorts, [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.telegraph.co.uk/travel/snowandski/italy/8853693/Best-Italian-ski-resorts.html>>

[24] SKY RESORTS: Sky resorts, [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.skiresort.info/ski-resorts/europe/italy/>>

[25] SOUTH CHINA MORNING POST: MACAU [online]. [Citované 29.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.scmp.com/news/hong-kong/article/1688347/macau-tourist-arrivals-75pc-amid-fall-gambling-revenue>>

[26] SVETOVÝ TRH CESTOVNÉHO RUCHU, [online]. [Citované 21.10.2015]. Dostupné na internete: < <http://wol.jw.org/en/wol/d/r38/lp-v/102002084>>

[27] The top 10 beach holidays in Italy [online] [Citované 29.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.telegraph.co.uk/travel/hotels/11235705/The-top-10-beach-holidays-in-Italy.html>>

[28] Terakotová Armáda [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: < <http://www.terakotovaarmada.cz/terakotova-armada/>>

[29] TOURROPIA: The world's top tourism destination in 2013 [online] [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.infoplease.com/world/travel/tourist-destinations.html>>

[30] TOURROPIA: 10 best places to visit in Italy [online] [Citované 25.3.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.touropia.com/best-places-to-visit-in-italy/>>

[31] Valle d'Aosta Region, Italy, , [online] [Citované 2.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.italyworldclub.com/valledaosta/>>

[32] Why GO ITALY: Naples [online] [Citované 7.4.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.italylogue.com/naples> >

[33] WORLD BANK: Italy [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://data.worldbank.org/country/italy> >

[34] WORLD BANK: GDP per capita [online] [Citované 25.2.2016]. Dostupné na internete: < <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD> >

[35] YELLOWSTONE NATIONAL PARK, [online]. [Citované 28.11.2015]. Dostupné na internete:

<http://www.visitmt.com/yellowstone.html?&&gclid=Cj0KEQiAvuWyBRDO_Yzhpv_4nvEBEiQANBdXMknqD7Kis06Pc8seX5U6glSJI3F5gcLKY9Sq3LG9I8YaAvp08P8HAQ>

[36] YOUNG SCIENTICS: Taliansko , [online] [Citované 3.1.2016]. Dostupné na internete: < <http://www.ys.sk/heslo/taliansko.php> >